Государственная БИБЛИОТЕКА СССР им. В. И. Ленина

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГІалгІай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГІалгІай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 4

ИЮНЬ № 45 (2257) 1959 шу

Мах 20 кеп.

Албане баха хинначара советски партийно-правительственни делегацен членаш цІабахкар

Албанен Халкъа Республике баха хинначара 31-гІча мае цІабаьхкар советски партийно-правительственни делегацен членаш: нов. Н. А. Мухитдинов — ССКП ЦК Президиума член, ССКП ЦК секретарь, нов. Н. П. Фирюбин — СССР кхыча мехкашцарча тІулакхий министра заместитель, нов. А. А. Булгаков — ВЦСПС секретарь, нов. Ф. Д. Думбадзе — Грузен КП ЦК секретарь, нов. Д. Расулов — Таджикистана КП ЦК секретарь, нов. С. А. Везиров — Азербайджански ССР министрий Совета председателя заместитель, нов. И. Т. Виноградов — ССКП ЦК отдела заведующе заместитель.

Делегацена керте латта — ССКП ЦК Хьалхара секретарь а СССР Министрий Совета Председатель а вола нов. Н. С. Хрущеви делегацен член вола СССР оборонан Министр Р. Я. Малиновскийн хьалхагІа планах лаьрхІа хиннача тайпара дІахо а Албане бус.

ЦІабаьхкача Советски Союза партийно-правительственни делегацен членашта Внуковски аэродроме накъа баьхка бар новкъостий: ССКП ЦК Президиума член а ССКП ЦК секретарь а йола Е. А. Фурцеви, ССКП ЦК Президиума членийн кандидат а СССР Министрий Совета председателя заместитель а вола А. Н. Косыгини, кхыбараш.

ЦХЬАНА ЯЬ СОВЕТСКО-АЛБАНСКИ ЗАЯВЛЕНИ

Укх шера 30 мае Тиране кулгаш яздаьд Советски Союзен Албанен Халкъа Республикани партийно-правительственни делегацена цхьана яьча заявленена.

Заявлене тІа йоах, советски партийно-правительственни делегацес Албане яьккхача хана хиннача переговорашка шерра дийцар Советски Союзен Албанен Халкъа Республикани халкъашта юкъера цхьана къахьегІлгеи вошал тІехьара доттагІали шердердола а чІоагІдергда а дешаш, хІаьта иштта хІанз дунен халкъашта юкъе латтача хьалашка лоарХІамегІа йолча а шинна а мехка цхьатарра хьашт долаш йолча а проблемай хьакъехьара дешаш. Переговораш дег тІара а дІа-юха дувцар кхетацеш а хилар, хІаьта дувца отдаьд хинна деррига дешаш цхьатарра кхетадеш хилар хьа а хьекхар.

Шинна а мехкарча партийно-правительственни делегаце цхьа барт а болаш белгалдаьккхар, йоах заявлене тІа, шин мехка юкъара ГІулакхаш боьхонца пролетарски интернационализма, цхьатаррарча боьхоний, къам ший лоІамахи цун территори бІарччеи хила езилга лархІара, чурча ГІулакхашта юкъе ца лелхара, айхха вошал долаш цхьана къахьегареи вІаший новкъостал дареи принципашка хьежжа дегІаухаш хилар. Цу ГІулакхашта ларде улл марксистско-ленински идеологи, социализми коммунизми хьалъяра йола сийлахь-йоккхий уйлаш цаІаш хилар, халкъашта юкъерча машареи кхерамзени духьа лоаттабу къовсам.

Советски партийно - правительственни делегацес чІоагІа раьза а хинна белгалдир, кхьхьегама партен хьалхленца, социалистически лагера мехкий вежарий новкъостала лоаццача исторически хана чухь, тІехьабиса аграрни мохк хинначара аграрно-индустриальни мохк а баь, албански халкъо ший даьхе овлангара денз эргаьккха хилар.

Шинна а мехка хьашт а долаш кхоачашдеш латта экономически культурнии ГІулакхаш тоаденна а дегІадахкара торонаш йолаш а схилара шоаш чІоагІа раьза болга хьахайтар шинна а делегацен членаша.

Албански делегаце хам а беш белгалдир Советски Союзо масса оагІорахьара а шийгахьа совле йоацаш а социалистически строительствон деррига доахъошка Албанен Халкъа Республиканна новкъостал даь хилар а хІанз деш хилар а. Советско - албански переговораш хинначул тІехьагІа дІадахача алхха укх тІехьарча шин шера чухь дуккха ха а йилла 526 миллион сома маьха массехказза кредит деннад Советски Союзо Албанена.

Шинна а делегаце чІоагІдир Советски Союзан Албанеи юкъера айхха, масса оагІорахьа цхьана къахьегилга цІахо а мамогга шерде шоаш кийча хилар. Из цхьана къахьегилга дегІадоаладара кхы а йоккхагІа торонаш хулийт СССР-е коммунизм хьалъяра Іалаьмате йеккха программа оттаяр а албански экономика дегІаоаланра планан оттаяр а бахьан долаш.

Делегацей барт вІашагІкхийтар, хІанз дунен халкъашта юкъе латтача хьалаша паччахьалкхенашкара а цар правительствашкара а кхохкам мелбаран тІом хилара кхерам цІабаккхаран тІадерзадаь цола динза даргдоацца, хаьда ГІулакхаш чакхдоахьлга дІадехаш хилара.

ХІанз латтача хьалашка эгтара лоарХІамегІа а тІехьа ца тетташ кхоачашце цезаш а дола дешаш да Германеца машара договор делгеи Малхбузехьара Берлин дІалаьца лоаттаелга дІадаккхари.

Шинна а делегаце цІаькха а бакъду Центральни Европе атомнии, водороднии, ракетнии герз хурдоацаш мукъа зона юллилга Іалаьмате боккха лоарХІам болаш хилар, яхаш яьлу заявлене тІа. Цо цІенхашта кІаьлбергбар европейски континенте хІанз латташ бола кхохкам, германски милитаризм дегІайоалаяра новкъарле ергьяр, дунен халкъашта юкъера деррига хьал тоадара ГІо дерцар.

Лоалахарча мехкашцара Албанен ГІулакхаш тоадар духьа албански правительствос хьегаш дола къа дизза могаду советски делегацес.

Паччахьалкхен наькъаца вІаши сий а деш цхьатаррарча боьхонех цаІ шоллагІчун чурча ГІулакхашта юкъе ца а лелхаш дІахо йодача хана а Югославен Федеративни Халкъа Республикадара шоай ГІулакхаш дегІадоаладе шоаш кийча схилар белгалдир шинна а делегаце.

Советски правительствоси Албанен правительствоси лоарХІ, Балкански полуостровен Адриатикеи дахаш долча халкъашта цу районе атомни герзах мукъа йола зона йиллар чІоагІа хьашт долаш хилар.

Империалистически ГІоазараша социалистически мехкашта цухьаларча тІема еш йола кийчо социйташ ца хилара терко а еш, делегацеша белгалду, йоах заявлене тІа, машара а цун доакъошхоша тІабоагІача кхерамах шоаш лорабара а низ бола ГІулакх а хинна латташ дола Варшавски оборонительни договор боккха лоарХІам болаш хилар.

Советскии албанскии правительствоша дІакхайкаду, Азереи Африкереи халкъаш цар колониализманна духьала лоаттабеча къовсаме шоаш диза хьалоацаш хилар, Китайски Халкъа Республикан чурча ГІулакхашта юкъе тІерта безам болаш дола жертера империалистически ГІоазараш харцдеш хилар, деррига китайски лаьтташ цІендаь мукъадахар а вІашагІтохар а духьа китайски халкъо лоаттабеш бола нийса къовсам шоаш хьаллоацаш хилар, Китайски Халкъа Республиканна законах ООН-ера йоагІаш йола моттиг дІаялара шоаш тІехьа йолга цІаькха а цІахойташ хилар.

Заявлене тІа белгалду, ССКП-ни Албански къахьегама партени викалаш, шоай партей балхацара лоарХІамегІарча дешай а хІанз дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн болама лоарХІамегІарча проблемай а хьакъехьа цагабаьнна хилари, хІаьта иштта ССКП-неи АПТ-неи юкъерча ГІулакхий хьакъехьара цхьацола дешаш дийца хилари. Шинна а делегаце дІакхайкадир дувца юкъедаьха деррига дешаш шоаш цхьатарра кхетадеш хилар.

Шинна а мехкара партийно-правительственни делегацеш чІоагІа раьза хилар переговорий итогашта, йоах цхьана яь заявлени йистейоаллача, хІаьта советскии албанскии халкъашта юкъе дІахо йодача хана а айхха масса оагІорахьара цхьана къахьегилгеи вежарий доттагІали дегІадоаладара еррига торонаш йолаш хилар белгал а дир.

Новкъостий Н. С. Хрущеви Р. Я. Малиновскийн Албане хилар

Влоре хинна дуккхача наьха митинг

ВЛОРА. 31 май. (ТАСС-а спец. корр.). Советски Союза правительственни делегацена керте латта ССКП ЦК Хьалхара секретарь а СССР Министрий Совета Председатель а вола Н. С. Хрущеви, делегацен членаш бола СССР оборонан министр Р. Я. Малиновскийн. Албански Халкъа Республике СССР посол вола В. И. Иванови Влора яхача городе кхьачар тахан, новкъостий Энвер Ходжа а, Махмет Шеху а, Хюсни Капо а, кхы а кулгалдеш бола Албанен деятелаш шоашца а болаш.

Кхоачача кхаччалца чІоагІа безаже тІаийбора советски хьаший городашкарча а юрташкарча а наха. Албанерча доттагІашца массехказза соцайир Н. С. Хрущеви делегацен членашн тІа хинна машин. Советски халкъо бахийтача викалий кулгаш лувцар духьа а вежараша санна царга моаршал хаттар духьа а. Дурресан Влоран юккъе уллача 29-гІча ноябра цІерахча госхозе чубахар советски хьаший. 1946 шера йиллай из госхоз. Йиллача хана 600 гектар мара лаьтта дацар цунга, хІаьта хІанз карадерзадаь а цІадувш а 8 эзар гектар да цунга. Госхозе я 170 трактор, 25 комбайн, цуккха а кхыйола юртбоахама техника. Ушалаш йола моттигаш йокъаеча болх беш я 70 экскаватор, бульдозер, кхыйола лаьтта оахка машинаш. Кхаш дІадувш а, хьайбай боахам лелабеш а я госхоз, цунга я 200 гектар комсаш. Госхоза директор волча Займи Хильмес дийцар советски хьаьшашта госхоза ГІулакхаш а дІахо из дегІайоалаяра йола торонаш а. Керда карадерзадаьча лаьтташка улла Черми яхача моттиг а хилар Н. С. Хрущевн, Р. Я. Малиновскийн, В. И. Иванови, Мелиоративни балхий, механизаторий кадрай хьакъехьа, техникаш пайда мишта эц яхаш хаттараш а деш, къамаьл деча юкъе массехк замечани а йир хьехам а белгалдир нов. Н. С. Хрущеве. Цу тайпара госхоза комсий беша а хилар Н. С. Хрущев.

Влоре Байракх яхача, албанскии советскии байракхашца кхозьаьча майдан тІа городера а юртара а дуккха нах вІашагІа а кхийтта митинг хилар. Сий долаш ца цу майдан истори, Байракх оал цу майданах пхи бІаь шера туркий Іазапа кІалаьлтта Албани ший лоІамах хилар 1912 шера цу майдан тІа дІакхайкадеш йола байракх урагІъяхийтар бахьан долаш.

Трибуна тІа гучабаьнна Н. С. Хрущеви, Р. Я. Малиновскийн, В. И. Иванови, албански кулгалхойн чІоагІа тІоараш детташ, «Ура» яхаш цІогІарч детташ, моаршалаш хетташ тІаийцар. Митинг хьайийлар АПТ Влорски районни комитета хьалхарча секретара Дынникаси Михалата. Цо къамаьл це дош делар вІашагІкхийттараша безаме тІаийцача новкъоста Энвера Ходжа.

Цул тІехьагІа митинге вІашагІкхийттараша хьалхашка къамаьл дир новкъоста Н. С. Хрущевс. Ходжа Энвереи Н. С. Хрущевеи деш хинна къамаьлаш массехказза юкъах даьхар дІаьхдаь деттача тІоарашен Советски Союза, ССКП, Албански къахьегама партен сийна, цІаккха а дохаргдоацача албано-советски доттагІлен сийна кхайкача нахеи.

Н. С. Хрущев Албане хиларга

АЛБАНЕН ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА. Тиранера Шкодере дІаболхача хана советски партийно-правительственни делегаце членаш вІашагІкхийтта хилар Лежа яхача районни центре бахача нахаца а, цу гонахьа ГІолла лоамашка ядача юрташкарча ахархошца а.

СУРТА ТІА: Лежа яхачара а гонахьа ядача юрташкара тІабаьхка а нах делегаце членашка моаршалаш хетташ ба.

В. Егорова сурт. ТАСС фотохроника.

ССКП ЦК ПЛЕНУМА СИЙНА

* * * * * *

ЧІоагІдергда вай къахьегама доттагІал

Деза доттагІий, Грозненски нефтепереработчикаш!

Хьалхагіа денз лелаеш хьайоагІаш йола машин-наькъахоштеи мехкдаьттахоштеи юкъера вай комплексни яхь хІанз шерра яржаш латт. Вайна улув хьаэттаб мехкдаьттан бедал дІаувзаш бола Каспийски форда бассейнера морякаши портера болхлойн. Яхьа юкъе баьхкаб мехкдаьттан базашкареи нефтепроводереи болхлой а.

Мехкдаьттан промышленностерча, машин - наькъеи фордеи транспортерча, мехкдаьттеи цун продукташи дІаувзача а мехкдаьтта чакхдоахача а балхаш деш болча къахьегамхой уйла — семилеткан хьалхара шу кердача балха толамашца дезделга я.

Комплексни яхье дакъа лоацаш бараш Махачкале «Сергей Тюленин» яхача танкера тІа вІашагІкхийтар. Юхьханца шоаш мелла болх баьб хайна баьнначул тІехьагІа декхар оттадир цар шоашта хьалхашка: Волге—Астрахане — Махачкале — Грозне ухача мехкдаьттан конвейер хадданза болх беш хилийта. Мехкдаьтта хийцца ухаргда Грознера нефтепереработчикаш болча.

ХьатІайоагІача ССКП ЦК Пленума сийна ах шера йола мехкдаьтта дІаувзара план 24 июнеи шера йола план 20 декабреи кхоачашъе, деннеи бийсаннеи маршрутах йола сухал 125 километр совйоаккхаш цистернаш дІайига, танкерашта мухь тІаботтареи тІера Іобаккхареи балхаш нормахчул 6 процент сихде лаьрхІад.

Мехкдаьттан бедал цІаккха а ца хадаш ухаргья шуга, новкъостий нефтепереработчикаш. Иштта дика дІаувзаргья оаха, машин-наькъахоша, доагами кхыйола мехкдаьттан продукташи. Грознерча станцен болхлоша май бетте а хьаийцад шугара заданел совнагІа итташ тоннаш доагам. Торонаш дукха я вай. Майрра хьагучадаха деза мехкдаьтта дуккхагІа а сихагІа а дІаувзараи чакхдаккхараи дола кхоачамаш, къахьегама овсарле лакхъеш а хІамай хьурмат деш а бе беза болх.

ЧІоагІдергда вай къахьегама доттагІал, новкъостий! ВорхІ шера йола план толаме кхоачашъяр духьа беш болча балха тІа керда котаронаш а йоахаш накъа гІоргда вай ССКП ЦК июньски Пленума.

Машин-наькъахой, мехкдаьттахой, морякаш, портерча болхлой комплексни яхье дакъа лоацаш бараш: И. Аверченко — Грознерча станцен маневровн диспетчер, В. САМГИН — поездаш вІашагІхетташ вар, В. СТОЯЛЬЦЕВ — тепловоза машинист, В. ИВАНОВ — поездай диспетчер, С. ТКАЧЕНКО — цистернаш юлаш вар.

ДАЬХЕННА ДУКХАГІА МЕХКДАЬТТА

Семилеткан план ханал хьалха кхоачашъе социалистически яхье яьнна 1959 шера планал совгІа 3000 тонн мехкдаьтта даьхха, къахьегама овсарал 1 процент лакх а продукцен мах 1 процент лох а бе, спуско-подъемни операцей план кхоачашъяр 130 процентага дІакхоачаде, укх шера 8 эзар сома пайда лургболаш йола 35 рационализаторски предложени балха юкъе йоалае, аьнна, доккхий декхараш тІаийцад «Октябрьнефта» НПУ 1-ча промысла коллективо.

Цхьа барт болаш шоаш тІаийца декхараш кхоачашдара хьинар ца кхоаеш къахьегаш хадданза балха толамаш доахаш хьабоагІа промысла нефтяникаш. Биъ бетта план тІехкхоачашъярца планал совгІа эзар тонн гаргга мехкдаьтта деннад промысло, хІаьта къахьегама овсарал 2,5 процент лакхъеннай, продукцен мах лохбарах 250 сом кхоаеш паччахьалкхенна, 135 процент кхоачашъяьй спуско-подъемни оаттий план.

Промысле шерра яьржай коммунистически къахьегама бригада, аьнна цІи тиллийтар цухьа йола социалистически яхь. Цу яхье массаза а дика толамаш доах бригадаша. Массарел дикагІа хьокхамаш да Л. П. Круглова бригадан. Цо биъ бетта планал совгІа 400 тонн гаргга кІоагашка кийчдеш хиннадале, хІанз нов. Шевченкос пайдане предложени балха юкъе йоалаяьчул тІехьагІа уж ГІайбаш, гучарча площадкаш тІа кийчду. ХІаьта цкъа кийчбеш 10 ГІайба кийчбе торо а хул.

Цу ГІулакхо торо хилийтар Іи кхое а бетонщикий къахьегама овсарле 18 процент лакхъе а.

Дика къахьегарца белгалбаьнна ба бетонщикий бригадан членаш Р. Очкаров, В. Анохов, А. Гучигов, А. Чабагаев, иштта кхыбараш а.

А. ТИЩЕНКО.

Боаггіача тайпара пленума накъа бахара

Грозненски химически завода коллективо доладаь дика ГІулакх хьал а лаьца керда къахьегама толамаш доах «Старогрознефта» НПУ строительно - монтажни цеха болхлой коллективо. Цеха ерригача бригадашка доаггІача тайпара ССКП ЦК Пленума накъа бахара шерра социалистически яхь яьржай.

Николай Шевченко керте латтача бетонщикий бригадо лаьрхІад дикагІа а сихагІа а аьшкбетона блокаш кийчъе. Нагахьа санна хьалхагІа аьшкбетона ГІайбаш пропарочни

Электромонтажникийн совгІаташ

ССКП ЦК июньски Пленум гулъярах болча хоамо цегаш ГІоз а даьха Грознерча химзавода болхлоша вай республикан еррига къахьегамхой пленума сийна 1959-ча шера хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье бехаш даь кхайкарал къоабалдаь тІа а ніца хьинаре къахьег укх деношка «Малгобекнефта» НПУ электромонтажни цеха еррига болхлоша.

Къаьстта боккха лоарХІам болаш ГІулакх да керда техника а механика а балхашта юкъеоалаяр. Укх шера чакхдаккха лаьрхІад МагІалбика еррига промыслашка телеуправлени оттаяь яккха. Низкъала дале а, масса болча болхлоша шоай низи кьинари ца кхоеш къахьегарах кхоачашдулургдолаш декхар да из. Цар хІанзале дукхагІа дола балхаш кхоачашдаьд. Масала: шин диспетчерски стола монтаж яьй, юкъерча пультагара денз ГИП-ашка (пушиовой исполнительни пункташ) кхаччалца телеуправленен каналаш даьхад, 62 пускови устройствашка автоматаш оттаяьй, иштта кхыдараш а.

Къаьстта дика болх барца белгалбаьннаб электромонтераш коммунист Абреков Іаббас, комсомольцаш Школьный Константин, Шулепов Павел, иштта кхыбараш а. Цар шоай балха сменни норма цІаккха а 130 процентал кІезигагІа кхоачашъяр.

Телеуправлени оттаелга Іалашдара чІоагІа къахьийтад мастерскен болхлоша заведующи (нов. Коттоев). Цар кийчбаьб 214 аьшка бІоагІа, 62 телеавтомат, цул совгІа тайп-тайпарча кузнечни, слесарни, сварочни балхаш даьд. Денна 1,5 — 2 балха норма кхоачашъеш къахьегаш ба сварщик А. С. Капылов, кузнец И. Л. Фенцуриков, электромонтераш И. Я. Бойко, В. И. Голиков. Денна 120—130 процент нормаш кхоачашъю Т. А. Шиманова бригадерча электролинеш йохкаш болча монтераша Заикин Алексейс, Шипов Петра, Луценко Александра.

Шоай хьинар ца кхоеш социалистически декхараш сийленца кхоачашдеш, автоматикага а телемеханикага а мехкдаьттан промыслаш йохаш тІатеІІа болх беш ба МагІалбика электромонтажникаш. Цхьабакъда, царна шоай социалистически декхараш ший ханнахьа кхоачашдара эшачун терко кІезига еш ба совнархоза кулгалхой.

1959-ча шера мехкдаьттан промыслаш - кердача техникага- яхара план кхоачашъяра электромонтажни цеха ешаш дукха материалаш я. Масала: кхоачам болаш яц 3—4 дюймови турбаш, 4 мм. аьшка саьрг, са бола аьшк, телеавтоматаш, иштта кхы ДІахо а. Уж материалаш ца хилча болх дІабаха йиш йолаш а бац хІаьта цар кхоачам совнархозо ца беш ах шу дІадоалаш а латт. Телеуправленена мел ешар цаь даьнначул тІехьагІа ціаоттаеш датчикаш, телеячейкаш, ГИП-аш ца хилар бахьан долаш 50 мехкдаьттан сквважинаш болх дІаболабалийта йиш йоацаш, латта лукхха ха я. Ший ханнахьа а кхоачам болаш а электромонтажни цеха уж аппараташ лоаттае декхарийла яь я Грознера «Октябрьнефта» НПУ. Бакъда, ший цекхар кхоачашдеш «Октябрьнефть» а яц, из гуш совнархоз а яц.

МагІалбика электромонтажникашта хьалхашка латтараш доккхий декхараш да. Совнархоз декхарийла я МагІалбика мехкдаьттан промыслашка керда техника оттаяра эшар сихагІа хилийта а, шоай социалистически декхараш ханал хьалха сийленца кхоачашъе электромонтажникашта новкъостал де а.

А. ХАРСИЕВ.

Цхьа дезал санна...

БІаьннел тІех нохчийн гІалгІайн ба Грознерча вагонни депо къахьегаш. Доккхий балха толамаш доахаш накъа болх уж ССКП ЦК Пленума. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьннаб подсобни цехе мастер вола А. Чирков, электросварщик Дацаев, кузнец Воронин, токарь Бакаев, болхло Исмаилов, иштта кхыбараш. Цхьан дезало санна къахьег декон тайп-тайпарча къамах болча болхлоша.

Мехкдаьтта чудоттара шоаш кийчъеш йола цистернаш тІехдика тоа а йийя арахец болхлоша. Цхьанне шоллагІчоа новкъостал деш, балха юкъе керда рационализаторски предложенеш кхухьаш уж хилар бахьан долаш вІашагІехьадоал хІара сменах йола балха нормаш тІехкхоачашъе.

А. МИСЕРХАНОВ.

Нефтегазовойн геологоразведкайн организацей болхлой Ерригсоюзни совещани

2 июне Грозне хьайийллай предприятешка хила безача болхлой нормативаш оттаяра положенешн методикашн, къахьегама овсарал лакхъяра торонашн ювцаш мехкдаьттани газеи промышленноста а, геологоразведочни организацей а болхлой Ерригсоюзни совещани.

Совещане баьхкаб РСФСР госплана, СССР геологени лаьттагІа доахка рузкъаш лорадареи Министерствон, СССР Главгаза, къахьегамеи алапеи ГІулакхаш леладеш йола СССР Министрий Совета Паччахьалкхен комитета, Азербайджански ССР мехкдаьттан промышленноста Министерствон, Туркменски, Гурьевски, Башкирски, Татарски, Куйбышевски, Краснодарски, Нохч-ГІалгІайн, Станиславски, Сталинградски, Ставропольски, Сахалински, Фергански, Красноярски, иштта кхыча а административни районий халкъа боахама Советий викалаш.

Лоацца къамаьл а даь совещани хьайийллар Нохч-ГІалгІай совнархоза председателе хьалхарча заместителе нов. Сайкос. Пленарни заседане докладаш йир: къахьегама Іилма-тохкама института директора заместителе экономически Іилмай кандидата нов. П. Ф. Петроченкос «Хила безача болхлой нормативаш оттаяра керттера дешаш а, нормативно-исследовательски организацей декхараш а», СССР геологени лаьттагІа доахка рузкъаш лорадареи Министерствон планово-экономически отдела начальника нов. Ф. Д. Иванина «1959—1965 шерашка геологоразведочни балхаш дегІадоаладара план». Мехкдаьтта доаккхача автоматизации телемеханизации яро болхлой кІезигбе торо хилийтар дийцар шоай докладаш тІа (опыташ дІа-юха эцаш) Фергански нефтекомбината нормативно-исследовательски станцен начальника нов. К. С. Демченкоси Нохч-ГІалгІай совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи газовойн промышленноста управленен нормативно-исследовательски станцен начальника нов. Р. Х. Зенковаси.

Ерригсоюзни совещане пхе дийнахь болх бергба.

Нохч-ГІалгІай АССР-а пожарни охранацарча болхлошта „ЦІи яьннача майра хиларах" яха медаль ялара хьакъехьа РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо даь УКАЗ

Нах боьчара кІалхарбоахаш а цІи йоаеш а майрали къонахчули долаш хиларах СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума цІерах «ЦІи яьннача майра хиларах» яха медаль луйла:

1. **Арутюнян** Мовсесова Хорена — 1-гІча военизированни пожарни даьккъацарча пожарника.
2. **Богачев** Александра Георгена — республикан чурча ГІулакхий Министерствона чуйоагІача пожарни охрана отдела начальника.
3. **Глущенко** Георге Петра — 8-гІча военизированни пожарни даьккъацарча пожарника.
4. **Гущин** Петра Игната — республикан чурча ГІулакхий Министерствона чуйоагІача пожарни охрана отдела отделенен начальника.
5. **Елифанов** Акима Владимира — 2-гІча военизированни пожарни даьккъацарча пожарника.
6. **Кирин** Александра Владимира — 8-гІча военизированни пожарни даьккъацарча пожарника.
7. **Колесников** Николая Алексейна — республикан чурча ГІулакхий Министерствона чуйоагІача пожарни охрана отдела оперативни дежурнена.
8. **Петров** Семена Александра — 1-гІча военизированни пожарни даьккъа отделенен командира.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ИГНАТОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь С. ОРЛОВ.

МЕХАНИЗАЦИИ АВТОМАТИЗАЦИИ—БАЛХА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЮ НИКЪ БА

ССКП ЦК ПЛЕНУМА НАКЪА ДАХАРА

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Производстве автоматизаци

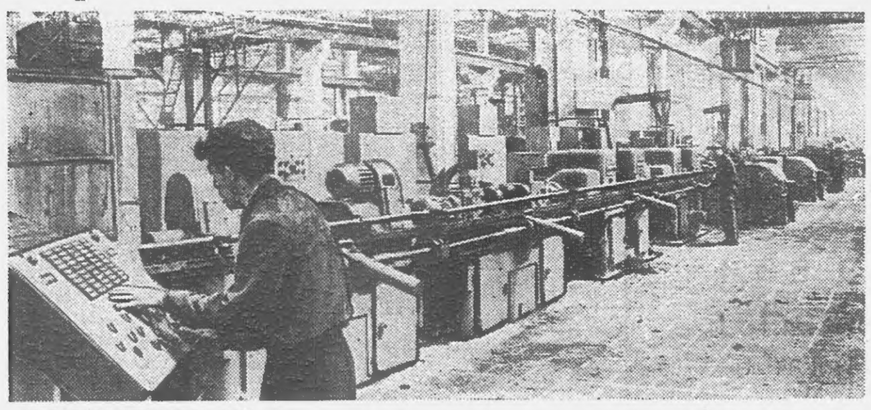

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Электромоторий станинаш еш йола республике эггара хьалхара автоматически лини соахка ноябрь бетта болх бе йолаеннай Бакурча электромашиностроительни заводе. Цул тIехьагIа дукха ца говш хьалъе йолаеннай кхы а дуккагIа чоалхане йола автоматически шоллагIа лини. Хьалъяь яьнна а, дукха ца говш болх бе йолалургйолаш а я из лини. Хьалха 15 болхлочун мара сменах бе ца кхувш хинна болх, хIанз паргIатта кхаь сагага булургба.

Укх шера заводе болх бе йолалургья электромоторий станинаш еш йола автоматически кхоалагIа лини а.

СУРТА ТIА: Бакурча электромашиностроительни заводе яь керда автоматически лини. Управленен пульте латт бригадир Т. Мустафаев. О. Казиева сурт. ТАСС фотохроника.

Боккха пайда боал

Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача колхоза правлене а партийни организаце а цухха къахьийгар дIадахача Іай механизированни звенош вIашагIойохкаш. Звенош вIашагIойохкача хана цар ларде лаьцар 1958 шера тха колхозерча Автондилова Григоре механизированни звенос а вай мехкарча дикагIа болча механизатораша а баь болх. ВIашагIъеллача 9 звенох хIаранеца я чархаш йолаш цаIи «ДТ-54» цаIи ши трактор.

Іан озамалахь беррига механизатораш квадратно-гнездовой хьисаде ялаташ цIаде Іомабенна чакхбаьлар Серноводскерча юртбоахама техникуме. Планал совгIа ялаташ хьувкъадаь йолча механизированни звеношта совнагIа алаш дала оттадаьд. Іайи біаьстин ха йоа а ца еш, ялатий хьувкъам лаькбар цухьа, 2610 тонн кхо диллад цу звеноша гидуаргаш хьажкIаш дIаювргIолча шоай кхашка. ОВС-10 яхача машинаца цIен а даь, дикагIа дар хьакъоаста а даь, молхаш теха кинч а даь іоотгадир дIадувргIола фу. ЧоагIа къахьийгар колхозникашен механизированни звеношен соахка дIадийнача ялатех юхейисача юхкех кхаш цIенцеп. ДIае йиш мел йолча моттигашка квадратно - гнездовой способах дIайийнай гидуаргаш хьажкIаш. ВIаьстан юхье, ялаташ цIадувча дика къахьийгар нов. Мигель Алексей бригадир волча бригадан механизированни звеношцарча механизатораша, механизаце геттара ледара дакъа лоацаш, е вIалла ца лоацаш ба агитмассови балха. Фермашка, тракторни бригадашка, бахархошта юкъе вIалла а хозаш яц агитаторий оазаш.

Юрта боахама производстве болх беш ба коммунисташ Н. Пешхоева—звеньевая, У. Бельтоев—СТФ заведующи, А. Эрсиноев — кхоалагIча тракторни бригадан бригадира помощник, А. Алероев — тракторист, У. Гуноев—бригадир, М. Дзортов — отделенен управляющи. Уж беррига ш шоай производственни болх дика дIахьош а продукци совъякхкара, къахьегама овсарал лакхъянкхара, продукцех дIадодар лоцдара хьинаре къахьегаш а ба.

Цхьабакъда, царех цхьаккха коммунист вац совхоза къахьегамхошта юкъе агитационни-массови болх лелабеш, царна юкъе лекцеш, докладаш, беседаш еш, газеташ деташ. Цар диддалийтад къахьегамхой толамашка буташ дола низ бола большевикий дош.

Массово-политически а культурни а болх тоабара къахьегаш бац коммунисташ: юкъерча школан директор Л. Гогаев, хьехархо А. Чантиев, Пседахерча культуран Цен директор Салтукиев, аптекан заведующи В. Чеботарева, ишта кхыбараш а. Бакъда из цар декхар-м дар. ЧоагIа кхоачам боацаш а, дIахо ла йиш йоацаш а гIулакх да ужжал дукха нах коммунисташ а парте боацараш а юкъеboагIаш йолча юртарча интеллигенцес — хьехархошта, лораша, агрономаша, зоотехникаша, ишта кхыбараша къахьегамхошта квалифицированни лекцеш, докладаш, беседаш еш ца хилари массово-политически болх тоабара дакъа лоацаш ца хилари.

Аланза даргдоацаш да Пседахерча партийни организацес гойтара агитацен гIулакх а Іалаьмате во вIаштIехьа даькхка хилар. Станашка, хьайбай фермашка, цунах тарра отделени йолча юрта а хьалтеха лозунташ, плакаташ, тIахьехамаш дац. Дараш а яздаь цухха ха йолаш, тишденна, къаденна, таханарча вахара а къахьегамхошта хьалхашка партен XXI-ча съездо оттадаь керда а доккхий а декхараш кхоачандара а цхьанна лоархIаме долаш а дац.

Тракторни бригадашка цхьаккха а массови балхах хIама дац аьча нийса хургдац. Нагахь арахецаш къахьегама листокаш я, хьокхама доска тIа хьалтохаш болхлой къахьегама толамаш да, деша безам болчунца книжка деша дIа-хьа кхуьхьа йокъхий йоаца библиотекаш я. Бакда, из гIулакх дIахьораш алхха библиотекараш, учетчикаш ба.

Геттара цIатесса бита ба гIалгIай кхалнаьха юкъера кхетама болх, хIаьта ишта дIаяхача замах юхедиса таханарча сийрдача вахара сий доадеш долча гIулакхашта дуьхьал лира къовсам лоаттабара гIулакх а чIоагIа ледара лелаш ца.

Из бахьан долаш дукха да Пседахе коммунизм хьалъяра йоккха новкъарло еш дола гIулакхаш: дукха истий кхувлилга, мехкарий деззла тIа маьре ухилга, урдош доахилга, ишта кхыдараш а.

Фу дика кхетама болх хургба, Пседахски вIашагIтехача партийни организацен секретарь хинна. воза Саниновс ше болх беча растрата ярах бехкстокхаме озаш хилча.

Пседахе уж кхоачамбоацараш долга ца ховш яц «Ингушски» совхоза партбюро а, МагIалбика партен горком а, цун отделаш а, цхьабакъда партийни организацен болх тоабара терко кIезига еш ба уж. Пседахски партийни организацен болх ишта телха хилара бахьанаш да: цкъа-дале отделенерча партбюрон кердача секретара нов. Ю. Энгиноевна кхоачам болаш партийни болх ца ховш хилар а, болх тоабара масса а коммунисташ хьинаре дакъа лоацаш ца хилар а. ШозлагIа-дале совхоза партбюрогарен (секретарь нов. Цицкиев, цун зам. н. Гетагажов), ССКП МагIалбика горкома пропагандаи агитацени, организаторски отделашкареи кьонача партийни организацена доагIаш дола новкъостал а хьехам а ца хилар. Мамогта чехкагI Пседахски партийни организацен болх тоабара эшар де декхарийла ба совхоза партбюрон а партен горкома а кулгалхой.

Шеко яц 4-ча отделенен партийни организацен доагIаш дола новкъостал совхоза партбюрогарен, горкомагарен хилча гаргарча хана кхоачамбоацараш дIа а даьха, болх тоабергхилларах а тахан къахьегамхошта хьалхашка латта доккхий декхараш толамца чакхдоахилга Іалацдергхилларах а.

П. ГАГИЕВ,
А. ХАРСИЕВ.

Технически прогресса тIехьа

ЦIаккха ца хиннача тайпара дегаш гIоздаьнна тIаийцар МагIалбикерча нефтяникаша Грознерча химически завода болхлоша даь кхайкарал.

Семилеткан хьалхарча шера ах шерара план ханал хьалха кхоачаш а яь, ССКП ЦК Пленума сийленца накъа баха социалистически яхье баьннача МагIалбикерча нефтяникаша.

Массаза санна балха юкъе хьалхле лелаеча 1-ча промысла болхлой коллективо 10-ча июне кхоачашъе лаьрхIад ах шера план. Ишта уйла йолаш ба еррига управленера нефтяникаш а. Шеко йоацаш ала йиш йолаш да «Малгобекнефта» НПУ нефтяникаша ах шера план 20-ча июне кхоачашъергилар.

Нефтяникаша чIоагIа уйла тIаяхийта а, боккхача лоархIамера а гIулакх да керда техника, керда технологи, комплексни механизации автоматизации балха юкъе озилга. Белгалдаккха деза, МагIалбика предприятешка из лоархIам бола гIулакх чакхдаккхара хIанзале а дикка толамаш даьха хилар. Цо торо хулийт мехкдаьтта доаккхилга дикка лакхде.

Укх шера хьалхарча 4 бетта планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта делар паччахьалхенна «Малгобекнефта» НПУ болхлойи, инженерно-технически болхлойи, гIулакхерча наьхеи коллективо.

Вторични методаш геолого-технически гIулакхаш балха юкъе кхахьар бахьан долаш даьккад укх шера заьккхачох 40 процент мехкдаьтта.

Мехкдаьтта даккхара йола семилеткан план 3—4 шера кхоачашъе вIаштIехьа дарцолаш гIулакх да тIерча меловой тIоанашта юкъе мехкдаьтта гучадаьннилга.

Доккхий а, бехкстокхаме а декхараш да комплексни механизации автоматизации балха юкъе йоалаяра, къаьна оборудовани кердачунца хувцара партес хьалхашка оттадаьраш. Тхоай производство дIахо а тоаяра балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга дика кхетаду оаха. Хьалхарча, къаьнача тайпара бурув детташ мехкдаьтта доаккхилга хIанз а бокъонца дIадаьккхадац. Цхьайолча лоархIамерча производствен процессашка, къаьстта халача моттигашка кара къахьепилга хIанз а долаш да. Партен XXI-ча съезда решенеш сийленца кхоачашъяра нефтяникашта хьалхашка латта декхараш цу тайпара чакхдаха вIаштIехьдардац.

Уж деррига кхоачамбоацараш дIа ца дахара аггара хьалха бехке да тхо, специалисташ, хIана аьча, къаьнара къахьегама хьисаташ дIа а даьха керда хьисаташ балха юкъе кхахьара кхоачам хиллал къахьийгадац оаха.

Из хьахьоьх укх масало: АДМ-25 яхача электрически дIоагIаша дукха а аттагIа хулийт кIахьегам скважинашта даьттан кIалха ремонт еча хана, царех ворхI дIоагIа да тхога, цхьабакъда, болх беш ший мара дац. Мехкдаьттеи, хийи, гази юлла турбаш чуяхкеи, ишта кхыча гIулакхашten эшаш йола сангараш йоахилга, кхьцола гIулакхаш делга кара кхоачашду нефтяникаша дукхагIа йолча хана, механизмай кхоачам ца хилар бахьан долаш. Цудухьа ца хиннача тайпара дегаш гIоздаьнна тIаийцар МагIалбикерча нефтяникаша Грознерча химически завода болхлоша даь кхайкарал.

Семилеткан хьалхарча шера ах шерара план ханал хьалха кхоачаш а яь, ССКП ЦК Пленума сийленца накъа баха социалистически яхье баьннача МагIалбикерча нефтяникаша.

Массаза санна балха юкъе хьалхле лелаеча 1-ча промысла болхлой коллективо 10-ча июне кхоачашъе лаьрхIад ах шера план. Ишта уйла йолаш ба еррига управленера нефтяникаш а. Шеко йоацаш ала йиш йолаш да «Малгобекнефта» НПУ нефтяникаша ах шера план 20-ча июне кхоачашъергилар.

Нефтяникаша чIоагIа уйла тIаяхийта а, боккхача лоархIамера а гIулакх да керда техника, керда технологи, комплексни механизации автоматизации балха юкъе озилга. Белгалдаккха деза, МагIалбика предприятешка из лоархIам бола гIулакх чакхдаккхара хIанзале а дикка толамаш даьха хилар. Цо торо хулийт мехкдаьтта доаккхилга дикка лакхде.

Укх шера хьалхарча 4 бетта планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта делар паччахьалхенна «Малгобекнефта» НПУ болхлойи, инженерно-технически болхлойи, гIулакхерча наьхеи коллективо.

Вторични методаш геолого-технически гIулакхаш балха юкъе кхахьар бахьан долаш даьккад укх шера заьккхачох 40 процент мехкдаьтта.

Мехкдаьтта даккхара йола семилеткан план 3—4 шера кхоачашъе вIаштIехьа дарцолаш гIулакх да тIерча меловой тIоанашта юкъе мехкдаьтта гучадаьннилга.

Доккхий а, бехкстокхаме а декхараш да комплексни механизации автоматизации балха юкъе йоалаяра, къаьна оборудовани кердачунца хувцара партес хьалхашка оттадаьраш. Тхоай производство дIахо а тоаяра балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга дика кхетаду оаха. Хьалхарча, къаьнача тайпара бурув детташ мехкдаьтта доаккхилга хIанз а бокъонца дIадаьккхадац. Цхьайолча лоархIамерча производствен процессашка, къаьстта халача моттигашка кара къахьепилга хIанз а долаш да. Партен XXI-ча съезда решенеш сийленца кхоачашъяра нефтяникашта хьалхашка латта декхараш цу тайпара чакхдаха вIаштIехьдардац.

Уж деррига кхоачамбоацараш дIа ца дахара аггара хьалха бехке да тхо, специалисташ, хIана аьча, къаьнара къахьегама хьисаташ дIа а даьха керда хьисаташ балха юкъе кхахьара кхоачам хиллал къахьийгадац оаха.

Из хьахьоьх укх масало: АДМ-25 яхача электрически дIоагIаша дукха а аттагIа хулийт къахьегам скважинашта даьттан кIалха ремонт еча хана, царех ворхI дIоагIа да тхога, цхьабакъда, болх беш ший мара дац. Мехкдаьттеи, хийи, гази юлла турбаш чуяхкеи, ишта кхыча гIулакхашten эшаш йола сангараш йоахилга, кхьцола гIулакхаш делга кара кхоачашду нефтяникаша дукхагIа йолча хана, механизмай кхоачам ца хилар бахьан долаш. Цудухьа цхьайолча хана керда скважинаш болх бе йолалулга цо юхадетт.

Уж деррига кхоачамбоацараш балха юкъера дIадахара къовсам лоаттабу ССКП ЦК Пленума сийленца накъа баха социалистически яхье баьннача МагIалбикерча нефтяникаша. Укх тIехьарча хана АПР-2 яха электрически дIоагIаш ух тха промыслашка. Цар торо хулийт балхаш сихде а, царна механизаци е а.

Халача балхашта автоматизации механизации еш хьинаре къахьег электроцеха коллективо. Из гIулакх МагIалбике керда да, цул совгIа боккха лоархIам болаш а да, хIана аьча, цо торо хулийтаргья къахьегама овсарле лакхъе, механизмаш лелаю болхлой кIезигагIа хилийта. Цудухьа шоай деррига низ тIабахийта къахьегаш ба масса а промыслашкара нефтяникаш еррига технологически процессашта автоматически кулгалдергболаш а, нагахьа санна скважина ехача, телхача дигара автоматически сигнал тергйолаш а балхаш чакхдахара.

ЦхьоалагIча промысле йистейоалаш саатт диспетчерски пункташкара дIа-юха йолха бувзама линеш. Промыслашка пусковой механизмаш йола 50 конструкци дIа а оттаяьй, хIаьта кхы а 12 конструкци дIаоттае кийч а яьй.

Цул совгIа 3 километр дIоахал дола электрически сердалон лини яьй промыслашка.

Датчикаш а кхыйола механизмаш а оттаяь кийчъяьй 10 скважина. Уьжжамо дола гIулакхаш балха юкъе кхахьаро торо хулийтаргья укх шера скважинашта автоматизации телемеханизации е. Уж деррига балхаш мехкдаьтта дуллача, насосно-компрессорни, ишта кхыйолча хьалха денз лелаяьча турбаша ду электроцеха коллективо нефтепромыслай коллективаша цхьана.

Укх деношка, массаза санна, хьинаре къахьегарца белгалъяьннай нн. И. Васильченкои Т. Шиманови керте латта электротехникий бригадаш.

Цунца белгалдаькха дезаш да сиха динза дарг а доацаш тхоай низаца де вIаштIехьа а доацаш балхаш тха хилар. Уж кхоачамбоацараш дIадахара тхона чIоагIа новкъостал аш Нохч-ГIалгIай совнархозагара.

Царех сиха де дезаш дола цхьа гIулакх да хинна боахам дIахо тозбелга. Мехкдаьтта доаккхилга лаьгI ца далийтара боккхача лоархIамера гIулакх да лаьттан тIоанашта юкъе хий ухийтилга. Из вIаштIехьа царгда кхоачам хиллал Тирка тIара хий промыслашка хьачу диллача. Цул совгIа промыслашка оттае езаш я цхьа тIоашта юкъе хинна хий шоллагIа чудотта торо хургIолаш из цIендергдола установкаш. Цар вIаштIехьа доалийтаргда кхычахьа эшаш дола хий кходе.

ЧоагIа тIехьадусаш да тха промыслашка бурув тохилга. Укх шера дIабахача хьалхарча 4 бетта планах оттаяьчул 1421 метр кIезигагI бурув техад тха бурув деттача конторо. Из ла йиш йолаш гIулакх дац, меловой тIоанаш тIа бурув деттача хана-м хIаьта а. Бурув деттараша шоай къахьегам эсала вIаштIехьа баьккхалга хинна ца Іеш, материально-технически база йоацилга а да бурув деттара балхаш шерра дIа ца доладаьлга.

Предприятеш кердача техникаца, оатхалашца, материалашца Іалашъелга чIоагIа мекъа леладу совнархоза болхлоша. Кхоачам ба укх масалага хьежача. Орджоникидзера «Победит» яха завод я тхона победитови насадкаш ахийта езар. Уж кхоачам хиллал цар ца ахийтар бахьан долаш бурув деттарий болх мела лел.

Ала дезаш да меловой скважинаш кхоачам хиллал конструкци яь йоацилга. Вай трубопрокатни заводаша арахецаш яц цу скважинашта эшаш йола 7 дюйма йола турбаш.

Уж деррига кхоачамбоацараш балха юкъера дIадахара дикка новкъостал де декхарийла я Нохч-ГIалгIай совнархоз.

Халонаша тIехьашка ца боахаш къахьег МагIалбикерча нефтяникаша шоаш тIаийца декхараш сийленца кхоачашдара. Мехкдаьтта доаккхача бригадашта юкъе хьалхле лелаю мастер нов. Ф. Колесников керте латтача 1-ча промыслерча коммунистически къахьегама бригадан коллективо.

Дика къахьийгад укх шера рационализаторашен изобретателашен. Дуккхала хьалхарча цхьан кварталле цар еннача 200 предложенеех 124 балха юкъе а йихьай, хIаьта царех 147 эзар сома пайда а баьннаб.

Керда техника, керда комплексни механизации автоматизации балха юкъе яьхьаро торо хулийтаргья МагIалбик санна йола лоархIамера мехкдаьттан район ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра хьалхарча мугIарех дIаоттае.

М. ИЗМАЙЛОВ,
«Малюбекнефта» НПУ производственно-технически отдела начальник.

Каучук яра автоматизаци яьй

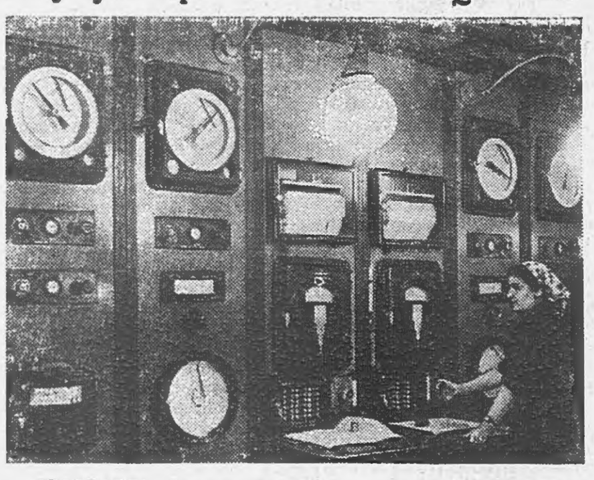

ЯРОСЛАВЛЬ. Синтетически каучук еча заводе семилетка чакхйоалача хана йистедаргда каучук яра долча керттерча балхашта автоматизаци елга.

Спирт къоастадеш йола контактни пишкаш автоматизацега йоахилга чакхдаьннад предприяте. Из бахьан долаш къахьегама овсарле дикка лакх а еннай, технологически процессаш дуккха дикагIа а лел. Автоматизаци ялехьа хIара контактни пишка цхьацца саг эшар, хIанз цхьан аппаратчика кхоъ пишк лелаю.

СУРТА ТIА: контактни пишкаша болх мишта бу хьожаш я аппаратчица Г. В. Выходова.

Н. Дынина сурт. ТАСС фотохроника.

Наурски районе хинна „Депутата ди“

Депутататца беш болча балха дикагIа йолча формашта юкъе цхьа форма я «Депутата ди» — депутататашта а Советашта а хьалхашка латта лоархIамера балха гIулакхаш дувцаш йола районий а юртий а Советий депутатий собранеш. Из балха форма аггара хьалха вай республике хьахиннай, хIаьта Российски федерацен моттигерча Советашта а шерра кьал а лаьца дIахьош я из форма. Март бетта хоржамаш хилалехьа цхьайолча районашка депутататашцара болх лаьIбенна бар. Депутататашцара организационни болх тоабара Наурски райисполкомо хьалхагIа дикалца белгалъяьнна хинна балха форма юхайолаяьй. Укх деношка районни культуран ЦIагIа района хьалхашка латта декхараш дувца вIашагIкхийттавар 230-нел совгIа районни а станични а советий депутат. Семилеткан хьалхарча шера района боахами культурен тоаяра де дезараш дувцаш къамаьл дир райисполкома председателе нов. Пожидаевс. Цо дийцар районера колхозаши, совхозаши укх шера 26300 центнер дулх дакьха, соахкарчул шозза дукхагIа, 400 эзар коа тIара оалхазар паччахьалкхенна цIадала, царна юкъе 300 эзар боабашк а йолаш, соахкарча шераца нийсдича шурен тхан доаккхилга 1,2-ззен фуаш гулделга 2,1-ззен лакхде, ишта кхыдола балхаш де а лаьрхIа я.

Доккхий декхараш тIаийцад районерча комсаш лелераша. Цар лаьрхIад укх шера 1760 гектар керда комсий бешамаш дIайогIа а комсаш хьахулаш йолча бешамашкара хIара гектара тIара 80 центнер яккха я. Нов. Пожидаевс белгалдаькхар уж семилеткан хьалхарча шерара декхараш кхоачашдара колхозникаш а совхозий болхлой а оарцагIа а боахаш шоаш юкъе а болаш болх дIабахьа безилга.

Пожидаева доклад ювцаш 9 районни станични цепутато къамаьл дир. Цар дийцар цу балха юкъе дакъа лаца шоаш раьза хилар. Ишорерча станични Совета депутата, доярка Бычковас дийцар ше деттача доаханнa деш дола Іунал а, соахка 15 Іаттагара дийнахьа 170 килограмм мара ца йоаккхаш хиннача, укх шера 13 Іаттагара хIара дийнахьа 180 килограмм шура йоаккхаш хилар а. Харжархоша депутаташта тIадийхка декхараш кхоачашдарах дийцар депутаташа Темертейс, Кузнецовс, Колпиковс, Несмияновс, Атаевс, Морозовас, Абдулгазимовс.

СССР-а Лакхехьарча Совета депутата н. Пензуровасн Калиновски поселкови Совета къаьнарча депутата Поляковеи дийцар харжархошца шоаш деш дола балхаш.

— Харжархой инициативах, — аьлар нов. Поляковс, — тха станични Совето парк тоаю, хьалхарь площацка, яхканара кинотеатр хьалду. Къаьстта дукхагIа кагцихой ба цу гIулакха юкъе дакъа лоацаш.

«Депутатий ди» йистедоалаш СССР кхыча паччахьалкхенашца гIулакхаш дувцаш лекци йийшар ССКП обкома лекторо н. Губина, цул тIехьагIа «Октябра деношка» яха кинофильм а хьекхар.

Н. ИВАНОВ.

Партийни вахар

Парторганизацен болх тоабе беза

ЦIхьа бутт совгIа хьалха «Ингушски» совхоза 4-ча отделенен партийни организации кьехархой а кхыбола гIулакхой а юкъе боагIа Пседахера территориальни партийни организации вIашагI а теха цхьа партийни организаци яьй. ХIанз цу организаце 23 коммунист ва. Иззал йола партийни организаци боккха низ ба. ВIалла а шеко йоацаш торо я цун совхоза отделенен а кхыча юртарча учрежденей коллективай а социалистически яхье йоагIача тайпара хьалхле лелае а, хIаьта ворхI шерах хьалхарча 1959-ча шерара планаш ханал хьалха кхоачашъяра лоаттабеча хьинарерча къовсаме беррига а къахьегамхой шоашта тIехьа баха а. Уж ишта хилча дика дар. Цхьабакъда, тахан из партийни организаци болх Іалаьмате во беш я.

ЦаI ах бутт яхар кIезига ха яц болх берашта. Долчча бесса аьча цу хана чухь керда кержача партбюрос цхьаккха собрани а вIашагIтехаьц, кхыметтел балха план а оттаяьй. ДуккагI бехкстокхамен, халагIи, болх ледарагI лелаш йолча моттигашка коммунисташ бохийтилга, фермашка, бригадашка къахьегамхошта юкъе политикан а культуран а болх дIабахьа агитаторашца чIоагIбелга Пседахе фуд ховш а дац. Гучох цунца доаишхалуш да коммунисташ А. Шамахован, Бамбатови цхьаннахьа болх ца беш а агитационни-массови балха дакъа ца лоацаш а хилар. Цул совгIа партбюрон членашни, совхоза отделенера юкъерча школера, культуран ЦIагIара дукхагI бола коммунисташ геттара ледара дакъа лоацаш, е вIалла ца лоацаш ба агитмассови балха. Фермашка, тракторни бригадашка, бахархошта юкъе вIалла а хозаш яц агитаторий оазаш.

Юрта боахама производстве болх беш ба коммунисташ Н. Пешхоева—звеньевая, У. Бельтоев—СТФ заведующи, А. Эрсиноев — кхоалагIча тракторни бригадан бригадира помощник, А. Алероев — тракторист, У. Гуноев—бригадир, М. Дзортов — отделенен управляющи. Уж беррига ш шоай производственни болх дика дIахьош а продукци совъякхкара, къахьегама овсарал лакхъянкхара, продукцех дIадодар лоцдара хьинаре къахьегаш а ба.

Цхьабакъда, царех цхьаккха коммунист вац совхоза къахьегамхошта юкъе агитационни-массови болх лелабеш, царна юкъе лекцеш, докладаш, беседаш еш, газеташ деташ. Цар диддалийтад къахьегамхой толамашка буташ дола низ бола большевикий дош.

Массово-политически а культурни а болх тоабара къахьегаш бац коммунисташ: юкъерча школан директор Л. Гогаев, хьехархо А. Чантиев, Пседахерча культуран Цен директор Салтукиев, аптекан заведующи В. Чеботарева, ишта кхыбараш а. Бакъда из цар декхар-м дар. ЧоагIа кхоачам боацаш а, дIахо ла йиш йоацаш а гIулакх да ужжал дукха нах коммунисташ а парте боацараш а юкъеboагIаш йолча юртарча интеллигенцес — хьехархошта, лораша, агрономаша, зоотехникаша, ишта кхыбараша къахьегамхошта квалифицированни лекцеш, докладаш, беседаш еш ца хилари массово-политически болх тоабара дакъа лоацаш ца хилари.

Аланза даргдоацаш да Пседахерча партийни организацес гойтара агитацен гIулакх а Іалаьмате во вIаштIехьа даькхка хилар. Станашка, хьайбай фермашка, цунах тарра отделени йолча юрта а хьалтеха лозунташ, плакаташ, тIахьехамаш дац. Дараш а яздаь цухха ха йолаш, тишденна, къаденна, таханарча вахара а къахьегамхошта хьалхашка партен XXI-ча съездо оттадаьр» яха доклад йир нов. Коржовс.

— «СССР-е социалистически пачхьалкхе деГIаярах а чIоагIъярах а ССКП XXI-ча съездо оттадаьр» яха доклад йир нов. Нинилина.

Эггара хьалха къамаьл дир нов. Бакда, из гIулакх дIахьораш алхха библиотекараш, учетчикаш ба.

Геттара цIатесса бита ба гIалгIай кхалнаьха юкъера кхетама болх, хIаьта ишта дIаяхача замах юхедиса таханарча сийрдача вахара сий доадеш долча гIулакхашта дуьхьал лира къовсам лоаттабара гIулакх а чIоагIа ледара лелаш ца.

Из бахьан долаш дукха да Пседахе коммунизм хьалъяра йоккха новкъарло еш дола гIулакхаш: дукха истий кхувлилга, мехкарий деззла тIа маьре ухилга, урдош доахилга, ишта кхыдараш а.

Фу дика кхетама болх хургба, Пседахски вIашагIтехача партийни организацен секретарь хинна. воза Саниновс ше болх беча растрата ярах бехкстокхаме озаш хилча.

Пседахе уж кхоачамбоацараш долга ца ховш яц «Ингушски» совхоза партбюро а, МагIалбика партен горком а, цун отделаш а, цхьабакъда партийни организацен болх тоабара терко кIезига еш ба уж. Пседахски партийни организацен болх ишта телха хилара бахьанаш да: цкъа-дале отделенерча партбюрон кердача секретара нов. Ю. Энгиноевна кхоачам болаш партийни болх ца ховш хилар а, болх тоабара масса а коммунисташ хьинаре дакъа лоацаш ца хилар а. ШозлагIа-дале совхоза партбюрогарен (секретарь нов. Цицкиев, цун зам. н. Гетагажов), ССКП МагIалбика горкома пропагандаи агитацени, организаторски отделашкареи кьонача партийни организацена доагIаш дола новкъостал а хьехам а ца хилар. Мамогта чехкагI Пседахски партийни организацен болх тоабара эшар де декхарийла ба совхоза партбюрон а партен горкома а кулгалхой.

Шеко яц 4-ча отделенен партийни организацен доагIаш дола новкъостал совхоза партбюрогарен, горкомагарен хилча гаргарча хана кхоачамбоацараш дIа а даьха, болх тоабергхилларах а тахан къахьегамхошта хьалхашка латта доккхий декхараш толамца чакхдоахилга Іалацдергхилларах а.

П. ГАГИЕВ,
А. ХАРСИЕВ.

Итогови занятеш

«Гипропрознефте» укх шера партийни цешара кружокашка деташ 300-нел тIех саг вар. Керттера теркам конкретни экономика Іомаяра тIабахийта бар. Из Іомаеш 71 коммунисти 100 парте воацеи болхло вар.

Конкретни экономика кIоаргагIа Іомаергйолаш вIашагIъехка яр тайп-тайпара секцеш.

Итогови занятеш еш къаьстта теркам тIабахийта безам боагIаш яр Къахьегама овсарле ца хаддаш лакхъяреи мехкдаьтта чакхдоахача промышленноста объекташта проекташ уттаяра дешаш» цувцаш коммуниста нов. Боровскойс яь доклад. Конкретни экономика Іомаяро боккха пайда белар проектировщикашта. Творчески къестаде даьлар лоархIаме дола дешаш, царна дика новкъостал хилар хIаззарча установкай, заводий проекташ уттаеш.

Марта бетта денз массанахьа а ССКП XXI-ча съезда материалаш Іомае болабелар. Дукха ха йоацаш семинарски группан итогови занятеш хилар, дешаш хиннараша лоацца докладаш къамаьлаш деш.

— «Коммунистически общество хьатъяра ши фазеи социализм коммунизмага ялара закони» яха доклад дика нах кхетабеш йийшар нов. Дедковс.

— «СССР-е социалистически пачхьалкхе деГIаярах а чIоагIъярах а ССКП XXI-ча съезда оттадаьр» яха доклад йир нов. Коржовс.

— «СССР-е социализм йизза а бокъонца а котъялярах» доклад йир нов. Нинилина.

Эггара хьалха къамаьл дир нов. Швецовс. ВорхI шерарча плана тIара декхараш дувцаш цо белгалдир мехкдаьтта чакхдоаха заводаш керда хьисаде йIовхалца Іалашъяро боккха пайда лургболга, продукцега дIабода мах чухьнахьа баккха торо хулийтаргйолга. Ишта цхьаннена тIехьа шоллагIчо дувцаш дика доашхаш дийцар семилетке де лаьрхIа балхаш.

Юхкера а къамаьл даьча ССКП Сталински райкома секретара нов. Садыковс белгалдир деша баьгIараша материал дика кхетаьв хилар, цунца цхьана теркам тIабахийтар партийни дешара юкъе «Гипрогрознефте» кIезига нах эза хиннилга. Из кхоачамбоацар дIадаккха декхар оттадир цо.

Г. АЛХАЗОВ.

Теоретически конференце

Укх деношка Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача заводе партийни просвещенен 1958—1959 дешара лу йистедоаллаш теоретически конференци хилар. Конференце дийцар ССКП XXI-ча съездах лаьца долеи СССР-е коммунистически общество хьалъяра теоретически деташ.

Конференце бар семинарски группашка деташ мел хинна беррига нах.

Кертера доклад йир семинарски группашка деша оагIача нн. Иванове, Поплавскаяс, Баевс, Рухлина, Глуховс, Бычковас. «Низза а бокъонца а СССР-е социализм котъялар» яха доклад ше еш Иванове дийцар йизза а бокъонца а СССР-е социализм котъялярах Б. И. Ленина яьхар, дунен хьалкъашта юкъе латта гIулакхаш социализмага котало йолаш овттар, СССР-е социализм бокъонца котъялар.

— Социализмо къахьегама а къахьегача наьха а, лоархIам эггара хьалха лакхдир, царна общественни пайдане къахьега шерра никъ хьабийлар, вахар майрра эргадоаккхача наьха керда тIехье хьалкхейир,— йоах докладчика.

Къахьегаш кхетамца хьалкхийр коммунизм хьалъеш йола кадраш, керда, коммунистически гIулакхаш доаккха, шоай хьаштел, общественни хьашташ тIех лерхIа, шоай вахар тоадалар а ираз а еррига общество тоаяларца мара хила йиш йоацилга хонш бола нах. Мехкдаьттани газеи промышленность деГIаярах. Заводе общественни къахьегама овсарле лакхъяра наьхъаш дийцар къахьегама а алпен а отдела начальника нов. Дудниковас.

«Коммунистически общество шерра хьалъеча социалистически производственни гIулакхаш тоадарах» яха дика чулоацам бола доклад йир 6 цеха инженера нов. Рухлинз. Цо яьча докладах къамаьл дир нов. Гордиенкос, хьакъалца бечеи низаца бечеи балха юкъера эргало дIа мишта яргья дийцар цо.

«Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме советски халкъа низ а цун исторически коталонаш а дуьхьувла хьаст ба ССКП-а лелаю хьалхле» яха дика доклад йир № 1 йолча цеха йоккхагIча инженера нов. Бычковас. Хьадда долча масалашца цо хьахьекхар советски халкъа хьалхле лелаер а, исторически коталонаш йоахача цун дог уруьттадер а, уж коталонаш йоахилга вIаштIехьа доаккхар а ССКП хилар.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча профсоюза заводской комитета председателе дийцар коммунистически къахьегама бригадаш яккарах, уж коммунистически хьехам балара хьакъехьа боккхача лоархIаме хиларах.

Шин дийнахьа йIаьхъенна лаьтта конференци безаме чакхъялар.

Конференци йистейоалаш къамаьл дир экономически Іилмай кандидата, института преподавателе М. И. Новичковас.

ГЛУХОВ.

„Кавказ“ яхача колхозе

Сийленца накъа болх пленума

ОСКП ЦК июньски Пленум хьаелла ди дикача балха хьокхамашца белгалдаккха лаьрхIа, хьинаре къаьегаш ба уьх ценошка МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхозе къахьегамхой.

Колхоза массайолча бригадашка мангал хьакха болабеннаб. ХIара бригадага кхоъ говрийн цаI тракторнин йол хьокха машинаш я.

Нов. Савицкий керте волча бригадо хьалхара 30 гектар цонаш хьекхай. Цу бригаде мангал хьоккхаш болча трактористе Шмычков Николайс, машинисте Пименов Иванеи шоай агрегатаца дийнахь 130—150 процент нормаш кхоачашъю. Говрашца мангал хьокхаш болча А. Бутовс, М. Бирюковс, А. Пименовс, нормах 2,5 гектар йолча хIара дийнахь 3-4 гектар йол хьокх.

Иштта дика болх беш ба 4-ча бригаде Провоторов Борис, Бекешов Георгий, Зарцунев Александр. ХIара дийнахь 1,5—2 норма йоаккхаш мангал хьокх цар шой говрий косилкашца.

Мангал хьокхараша санна дика балха хьокхамаш доахаш ба ялаташта гIулакх дераш а.

Колхоза механизатораша ший ханнахьа дика чаккдаькхаш гидуаргаштеи, хьажIаштеи культиваци елга. 1-ча бригадерча механизированни звеношта хьалхле лелаеш болча трактористаша Сотников Анатолеи, Головашов Михаилеи шоай помощникашца урагIеи — пхорагIеи шоша культиваци яьй шоашта тIачIоагIъьнча 196 гектар квадратно-гнездови хьисапе дIайийнача хьажIашта. Балха нормаш 200 процент кхоачаш а еш. Дика хьажIаш кхееш ба механизированни звеношка лелаеш бола трактористаш К. Коваров, В. Пузейко, В. Бахчинов. Шоаш лелаю 340 гектар хьажIаш шоша культиваци а яь, нийлх а яь дIаоттаяьй цар.

Дика ялаташта гIулакх ду полеводчески звеношкарча болхлоша а. Кристинская Просковья звенос шийна тIачIоагIъьнь 50 гектар гидуаргаш оасар даьн нийлх яьн йистеяьхай. Иштта дика шоаш хьокаш долча ялаташта Iунал деш я Кречетова Пелагея, Совчукова Нинай, Назаренко Валентинай звеношка а.

«Кавказа» колхозникаша шоай хьинар ца кхоаш ялаташта даь гIулакх дайнадац. БIарахьежачун бIарг хьоасташ, аренаш сийнъяь латт гурахь а, бIаьстан юхьхье а дIадийна ка бола ялаташ; иштта дика тIаяьнна бIарг дIа ма кхоачча яла къажкIийн гидуаргийн квадраташ. Колхоза аренашка дика хьийкъа ялаташ хьалкхуврг хилара белгалонаш хIанзалехьа а гуш я.

Ялаташ дика хьалкхедар цхьа оалгув мара яц. Амбарашка чутоссачох мара ялат лархIац. Къаьстта бехктокхаме гIулакх да ший ханнахьа а, ца дойташ а ялаташ чуэцара болх.

— Уьх шера тха, колхозо чуэца дезаш 4200 гектар тайп-тайпара ялаташ да, царех 3380 гектар ка бола ялаташ а долаш,— йоах колхоза партбюрон секретара нов. Торийс, — Из кIезига болх бац. Ший ханнахьа масса а оагIорахьара кийчо ца йича ший лерттIа дIабохьалургболаш болх бац из. Из бехктокхаме гIулакх хиларга хьежжа, ханнахьа кийчо яьй тха колхозникаша ялаташ чуэцара. Ялаташ чуэцара эшаш мел йола техника: комбайнаш, жаткаш, подборщикаш, иштта кхыьраш — тоаьь кийчъяь дIаоттаяьй «Кавказа» колхозникаша. Уьх шера ялаташ чуэцаш болх беш 12 комбайн а цунца эшаш йола кхыйола техника а хургья колхоза аренашка. 2700 гектар ка бола ялаташ хьакхари ардари къаьст-къаьста долаш чуэца лаьрхIад колхозо. Из гIулакх дика дIадахьара кийчъяь 5 жатка-виндроузр, 5 лафет, 12 подборщик, кхы цу гIулакха эшаш йола техника я.

Къаьстта дика болх бир ялат чуэца машинаш кийчъеш болча комбайнераша Бекетов Василе, Козловский Федора, Герасименко Ивана, Еремеев Василе, иштта кхыбараша. ХIара дийнахьа балха нормаш 150—200 процент кхоачашъеш чакхбаьлар уж.

ХIанз массайолча тракторно-полеводчески бригадашка сихонца дIахьош да хьатташ цIенъелга шаьръелга, тоаелга, таразаш нийсделга, цIи ялара духьал кийчонаш елга. Къаьстта терко тIаяхийта вIаштIехьадаькхад транспрот кийчъяра гIулакх. Ялаташ чуэцара балхашта кийчъяьй 30 гаргга грузовой автомашина. ХIара комбайна тIехьа болх беш 2 автомашина хургья, цул совгIа хIара бригаде 10-12 говрий подводаш а хургья. Колхоза еррига фургонаш а фургона яьшкаш а тоаь кийча латташ я. Колхозе а, бригадашка а ялат чуэцара план оттаяь а, чIоагIъяь а яьннай. Техника бригадашта тIачIоагIъяьй.

Ялаташ чуэцача хана колхозникийн культурно - салоIилга Iалашце бригадашка радиоприемникаш, домино, иштта кхыдараш а да, цул совгIа хIара бригаде кIиранна цкъа-шозза кино хьоккхаргдолаш гонисполкома культуран отделаца договор даьд колхозо, цу гIулакха ахча а денна. Колхоза культуран ЦIагIа агиткультбригада вIашагIъеллай.

Шоай кхинари, низи ца кхоаш тIатеIIа болх беш, сийленца накъа болх СОКП ЦК июньски Пленума «Кавказа» колхозникаш.

Х. АДАМОВ.

Комсомольски-кагирхой звенош

«Октябра 40 шу» яхача совхоза отделенешка, кхашкара балхаш боккхача бехктокхаме гIулакх лаьрхIа, уж тепаме а ший ханнахьа а чакхдахара вIашагIъелла хIаранца иттитт саг а волаш йола 25 комсомольски-кагирхой, звено я, царех 15 механизированни а йолаш.

Массайолча звеношка, къаьст-къаьстта гIулакх де дIаденнад хьажIаш гидуаргаш дIайийна кхаш.

Къаьстта хьинар долаш къахьегаш я 10 йоIах латташ йола, Кусиева Зайната звено. Шозашка дIаенна 32 гектар хьажIашта подкормкеи культиваци чакхъяькхачул тIехьагIа цкъара оасар даь баьннаб уж 28 мае.

Дика тоаденна да квадратно-гнездови хьисапе цIайийнача хьажIий кхаш.

— Тхойчарел тIех хьункъамаш долаш кхаш хулийтаргдац оаха тхоай совхоза 3 отделенен кхьакхха а звенога, — йоах Зайната звеноцарча болхлоша.

Зайнатачул тIехьа ца юсаш хьайогIа комсомольца Тимурзиев Мухарбика кара балхаш ду звенои Даурбеков Яхььяй механизированни звенон. Цар кхаш тIа чакхъяьннай подкормка (хьажIашта), культиваци, хIаьта Мухарбика звеной 32 гектар йолча кхай тIа цкъара оасар а даьд.

Кхашкара балхаш ший ханнахьа а дикал йолаш а дIадахьара доккха новкъостал ду Долакха-Юртарча отделенен комсомольски организацен секретара Баркинхоев Русланеи агрономо Долгиев Ахьмадеи. Цар звеной членашца кхетама балхаш а хьажIийн гидуаргийн агротехникан боькъонаш ювцаш хьехамаш а ду.

ХIара шоатта дийнахьа, звеной членаш вIашагI а бетташ, дIадахача кIиран даь балхаш иштта лийннад а хьож, хIаьта хьатIадоагIача кIирах дергдолча балхий план а чIоагIъю цар.

Оттадаьр кхоачашдеш хьабаьхкаб уж хIанзалца, хIаьта дIахо а цар шоай балхаш лерттIа дIахьоргхилар дика хьагуш да.

У. АБАДИЕВ.

Чарахьийн чкъаьрий лувцарийн цIей

IалаьмаТе хоза я вай лоаман мотт тигаш. Тамашийна хоза да цигара Iалам, тайп-тайпарчА оаькхарех, гаьнех йиза латт уж мотт тигаш. КIезига-дукха а хозача хIаманца безам болаш, дега бола тоам бовзаш вола оаг IелургвацI ший мохк ца бийзача, Iаламе цунна денна рузкъаш ца лорадича.

Къаьстта дега из тоам хулаш ба чарахьийн, чкъаьрий лувцарашн, натуралисташн.

Вай республикерча чарахьийн чкъаьрий лувцарийн обществона юкъе 9 эзар гаргга саг ва. Царна юкъе бIаргаго йиш я къонало кIайваь профессор е завода мастер, къона колхоза чабан е студент. Шоай мехкарча Iаламца болча безамо вIашагIтехав уж массава а.

31 мае кхоагIа вIашагIкхийтар уж Кирова цIерахча парке шоай тхьовра денз хIара шера дездеш хьадоагIаш дола цIей «Чарахьийн чкъаьрий лувцарийн ди» дезде аьнна. Iурре а денз хьалйизза йолаелар паркера аллеяшн майдаш чарахьий обществоцарча членехи цуккача хьаьшех — Грознерча къахьегамхоехи.

ЧIоагIа сакъердам баьлар чарахьашта Семенченко Петра Павелеи Арсенте Аннаеи хьокха оттадаьча дайнача оалхазарий мундаш. Цар цига нахага хьокха оттадаьдар НохчIалгIай республике хулаш мел долча оалхазарий тайпаш. Оалхазарий дукхалга а тайп-тайпара хиларга а диллача краеведчески музейца нийсъе йиш йолаш я Семенченко мареи сесагои хьокха оттаяь мундаш. Цига дар хьунагIара, ци тIа лела, аренца лела тайп-тайпара оалхазараш. Грознера къона натуралисташ касткаста экскурсе хозахета ахац. цига.

Наьха безам чIоагIа тIабахар хьокха оттадаьча, вай республике доахача бекхашта а чарахьийн чкъаьрий лувцарийн гIирсашта а. Цига хьокха оттадаь дар цогала, соалора, кхыча оаькхарий бекхаш.

Са дайначул дукха а тIехьагIа малагIчо тосс хьажа къовсабеннача нахах котваьлар из 36 метр гаьна тесса химзаводерча чкъаьрий лувцаш вола Керельман, Лодка тIа бекъа лелабе а песка леладе а харца котваьлар упражнени массанел а сихагIа (3 минути 10 секунди) йистеяькха вола пенсионер Борисов.

Садайначул дукха а тIехьагIа мара вIашагIкъастанзар шоай цIей долча вIашагIкхийтта чарахьашн чкъаьрий лувцарашн. ВIаьний дагабувлаш, чкъаьрий лувцаш а чарахье бахача шоай дийнна аьттонаш дувцаш а дIайихьар цар ха. Дукхачар йоахаш хозар МагIалбикерча Перепечаев яхача, гонза бертий йоаеча вежарий цIерашн. ДIадахача шера цар дийнад 26 аьккеи ер шу доладелча денз 12 аьккеи.

Новкъосташа даькъала вийцар цукха ха йоащаш 6 берза кIориг йийна вола Каргински участкера егерь А. Сладкови, уьх шера кхокхха аькха дийна бола Первомайскера охотникаш Ханкневи, Белебезьеви, Сунженски районера Маркини.

ТIехьара шоаш йистебаьннначул тIехьагIа бертий йоаеча нахах лаьца оттадаьча кинога а оаькхарий вахар дувцаш долча журналашка а хьежар охотникаш.

И. ГЛАГОЛЕВА.

Сурта тIа: оалхазарий мундаш экскурсанташка дIа хьокхаш боахха Семенченко Петра Павели Арсенте Аннеи.

В. Елизарова сурт.

Хьалхара толамаш

Дика вIаштIехьабаьккха цIаболабеннаб уьх шера МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхозе жа ларгара болх.

Из гIулакх лоащача хана чакхдаккхара дика кийчо яьй колхозо. Жа ларга кийчъяьча метте цIаоттаяьй ши электроагрегат я, хIара агрегатаца 24-электрокIод а долаш. ЦаI сенача, шоллагIчо болх а беш, жа лоргилга дIадахьа торо хулийт цар.

Дерригаш уьх шера ларга дезараш 12 жа Iул да, бархI эзарнел совгIа жа ца уж. Кара ларга дезаш хилча дукха нах а, ха а эшаш гIулакх дар иззал жа лоргилга.

Вай партен ЦК июньски Пленума сийна социалистически яхье а баьнна сиха жа лерга даха лаьрхIад тха колхозникаша.

Эггара хьалха ларга доладир старши чабана Цымуладзе Давида леладеча Iулацара жа. Ларга цIадоладаьча хьалхарча дийнахь 400 устагIа лергар жа лоргараша, ши тонн гаргга цIена исхалеш ду тха а доаккхаш.

ШоллагIча дийнахь сарале 900 гаргга устагI бола жа Iул лерга йистедаькхар цар.

Массарел а дикагIа жа лоргаш я А. Попова. Нормах 100 килограмм тха ларга дезача кIара сменах 137 килограммал лохехьа доащаш тха лорг цо.

Балха сменах 120—130 килограмм тха лоргаш къахьег М. Ткаченкос, А. Машенковас, А. Павловас иштта кхыбараша.

Жа лоргача электромашинашца хьожаш, уж тоаеш, сеца ха ца йоаккхийташ ца хаддаш механизмашка болх байтилга Iалашду колхоза дикагIа болча механизатораша Козловский Федора, Герасименко Ивана, иштта кхыбараша.

Жа ларгара хьалхара хьокхамаш дика а, вай Даьхенна «дошо хьоаса» балара план толамца кхоачашъергхилар гойташ а да. Лерга даьннача нов. Цымуладзе Iунал даьча жех юкъера лаьрхIача хIара устагIан тIера социалистически декхарашца лийрхIар 5,2 килограмм йолча, 6 килограммага кхоачаш исхалеш ду тха лергад колхозо.

Иштта дикача совгIаташца пленума накъа болх тха колхоза жа лоргараш.

ТОРИЙ,
«Кавказ» яхача колхоза партбюро секретарь.

Дош чIоагIа лоаттаду

Сийленца накъа болх СОКП ЦК Пленума «Красный молот» яхача завода 13-ча цехера болхлой. Семилетка хьалхарча шерара план ханал хьалха кхоачашъера къовсам лоаттабу цехерча болхлой коллективо.

Керда социалистически декхараш тIаийнад болхлоша: ах шера план ханал хьалха, 24 июне кхоачашъе, планал совгIа 10 тонн фонтанни арматура, 15 стальной арматура арахеца, балха юкъе рационализаторски предложенеш кхаьа, халача балхашта механизаци е, иштта кхыдараш.

Шерра яьх йоаржаьча цехерча болхлоша дика къахьийгад дIабахача 5 бетта. Валови продукци арахецара план 109,2 процент кхоачашъяьй цар, хIаьта планал совгIа 358 эзар сома продукци ара а кийцай.

Массаза санна дика къахьегарца белгалбаьннаб цехера дикагIа бола болхлой Шейкин, Крапивин, Филатов, иштта кхыбараш.

Цеха коллектив тешаш я ше тIаийца декхараш сийленца кхоачаш а даь, пленум хьаелла ди сийленца белгалдоаккхаргхиларах.

К. ОЗДОЕВ.

Шоай дош кхоачашду

Семилетка уьх хьалхарча шера сийленца къахьегаш, шоаш тIаийца декхараш кхоачашдеш хьабоагIа Урус-Мартановски районерча «Горец» яхача совхоза шоллагIча отделенера овощеводаш. 109 гектарах хIаране тIара 3 центнер овощай ги даккха лаьрхIад цар. Планах 2 центнер мара яц яккха езар. Овощеводчески бригадан коллектива керте латт товза овощевод вола коммунист П. А. Чалашаниди. Дукха ха я цо ший звено вIашагIъелла а ги дIадурдола лаьтта кийчдаь а тоадаь а. Iана хана овощеводаша дика тоадир шоай лаьтта, эшаш йола минеральни а моттигера а удобренеш а екхар.

ХьатIадаьннача гина дика гIулакх ду болхлоша. ХIара сменах 18—19 гектара тIа культиваци ю планах 9 гектара тIа мара е ца езача бригадерча дикагIа болча механизатораша Дукузов Идриса, Ахмадов Махьмуда, иштта кхыбараша.

Планах 0,06 гектара тIа оасар де дезача 0,09—0,12 гектара тIа оасар ду Джаполаева Лейлас кулгалдеча кагирхой звенон членаша.

ХIанзе а гуш да паччахьалкхен задани кхоачашъьнь да Iеш, из оаха шозза тIехкхоачашъергхилар. Шеко яц шоаш тIаийца лаккера декхараш овощеводаша сийленца кхоачашдергхилар.

И. МЕЖЕННИКОВ.

Артела коллектива декхарех

Дика къахьегама толамаш доах Наьсарен районерча Ахриев Пагура цIерахча артела коллективо. Валови продукци арахецара дIадахача шерара план 106 процент кхоачашъяьй, планал совгIа 3.780 тумах лоархIам болаш продукци а йоаккхаш, хIаьта уьх шера дIабахача пхе бетта план а тIехкхоачашъяьй артело.

СОКП XXI съезда решенешка хьежжа керда декхараш тIаийнад коллективо. ИхьоалагIча декабре валови продукци арахецара план кхоачаш а яь планал совгIа 100.000 сома продукци яла а лаьрхIад артела коллективо.

Къаьстта белгалдир уж декхараш дукха ха йоащаш хиннача артела коллектива отчетно-ларжара собране. Иштта артела балхацара цхьадола кхоачамбоацараш а уж дIадахара наьхьаш а белгалдир собране.

ХIанз чIоагIа дог айдаларца СОКП ЦК Пленума сийна социалистически яхье а яьнна къахьегаш я артела коллектив.

С. АБИЕВ.

Владивосток. Приморски крае хьалъеш латт йоккха Надеждински птицефабрика. ХIанзехьа а хьалъяьй нана котамаштеи даккача жужакаштен лаьрхIа йола цехаш а инкубатор а.

Уьх шера паччахьалкхенна 3600 эзар фуъ дала, 150 эзар боабашки 200 эзар котами чоттаяь йорстае декъар тIаийцад фабрикан коллективо. Геттара дика болх беш я котамашка хьежа Н. Л. Черных, 2 эзар котам лелаю цо.

Сурта тIа: Н. Л. Черных котамашта хIама тоссаш йоал.

Н. Назарова сурт.

ТАСС фотохроника.

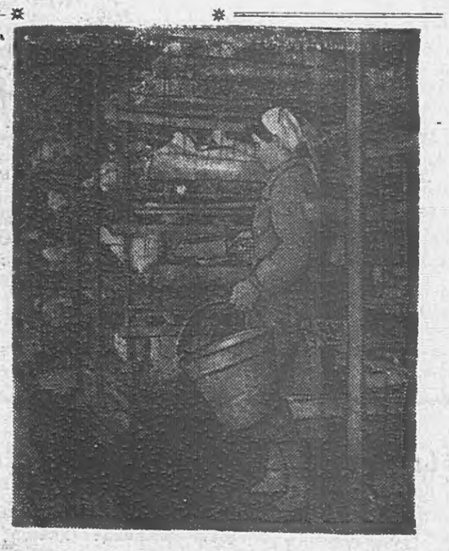

КНИЖКА ДИ

Дезача дийнахь санна кийчъеннаяр Шелковской станица даккача кIирандийнахь. ДIатеха яр байражаш а, плакаташ а. Iуйранна 11 сахьат даьгча книжка ди дезде гулбеннача бахархой митинг дIайолаелар.

Коммунистически уйла йолаш халкъ хьалкхедара а, къамашта юкъера доттагIал чIоагIдара а книжка мел боккха лоархIам болаш да дийцар митинге къамаьлаш даьча партен Шелковской райкома секретара В. И. Земсковс а, писателе М. Сулаевс а, ВЛКСМ Шелковской райкома секретаре Новиковас а, книжкаш доккача Лапинас а, иштта кхычар а.

Митинге гулбеннарашта эрсий а, нохчий а, IалгIай а меттале шоай стихаш йийшар поэташа Дж. Яндиевс, Н. Новотельновс, Х. Эдиловс.

Митинг йистеяьннначул тIехьагIа М. Сулаевс, Дж. Яндиевс, Н. Новотельновс, Х. Эдиловс шоай автографаш тIа а яздеш шоай книжкаш цехкар. Бахархой книжкашца бола боккха безам гучабаькхар царна книжкаш дика эцаро.

ЧIоагIа сакъердаме а, политически оагIонгахьара лоархIаме гIулакх хинна а чакхдаьлар книжка ди. Бахархоша хаитар иштта дола вIашагIкхетар пайдана долга а, дIахо йодача хана каст-каста писателашца вIашагIкхетар шоашта дезаш хилар а.

Х. ВАЦИЕВ.

ИДРИС БАЗОРКИН.

КИНОПОВЕСТЬ

(ДIахододар. Долалучунга №№ 32, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44 хьажа).

ДВОРНИКАШ тротуараш тIа нув хьокхаш боахк. Городе доаллача сахьата тIа пхи минут мара ца эшаш лхи сахьат даьннад. ХIаьта йнълагIча этажа корах хIанз а араухаш лампа сердал а я, корах уллача цхьарала тIехьашка холуш цIагIа лелача наьха Іиндоргіаш а да... Эггара тIехьа а, цу цIагIара а лампа йов.

ЦIАГIА сийрдаяьннай. Цхьаннахьа, пена тIехьашкара хозаш санна, хьахоз московски радио гIар. Ширманна тIехьашкара хьахозаш да Бориса яха «хар». Рояла тIа мотт улл. Исхале ювраг тIа а тессаь, цу тIа тхьайсаь улл Махьмуд.

Махьмуд соттаву. Цун дIаьха гIогIаш цкъарчоа Іочу а охкадале, тIаккха, роялага гIийла узам а экхийташ, рояла лакашта Іотіадувш.., Юха а тIапп аьле гIар-тата дуж цIагIара.

ЧАЙКОВСКЕ цIерахча зала сцена тIа сов баьде ца хилийтар духьа сегаь цхьа-ши лампилг йоаг. Махьмуди цунца халхар деш йода испански халхархо Марта Альберинга яхарн балха барзкъаш а дувхаш ба. ХIанзза мара йисте ца яьннача репетицех кхоачаш метта а ца боагIаш, бувхьа а бувхьаш, шоайла юхь-духьал латт уж. Царна дIатIавода Николай Яковлевич, Махьмуд Москве Іохьийхаь вола культуран министерствера болхло.

— TIаккха, миштад гIулакх? — йоах цо Махьмудага. Махьмуд хаттар деча хьисапе Мартана бIарахьеж.

— Уккал дикагIа сайца испански халхар деш саг сона-м нийсвеннавац Россе! — яхаш чIоагIа гIозъяьнна Махьмуда бIарахьеж Марта.

— Ма раьза ва-кх со цу деша! — йоах Николай Яковлевича, Мартий кулг лоац цо.

— Йоккхача сцена тIара вахар-м деза а деза биззаь боккха гIа а баькхха дIадоладе!

Махьмудеи Николай Яковлевичеи пхьарсаш шийна тIаьн кIал а дехка сцена дIатIехьашка йоал Марта.

СЦЕНА ТIА хьатIабовла кийчбенна латт Мартеи Махьмудеи. Уьх минута пордона тIехьашкара хьаара лелхаргба уж...

— Чакхъэккха санна воагаш хила веза! Из хиллане а хиланза даргдоацар да! Тоам болча кхалсагаца хье волаш санна хила веза... БIаргаш из езаш хила деза... — йоах Мартас.

Махьмуда доккха-доккха са доах. Са дикъаьд цун. Бакъда, массаза а санна, еррига уйла ший де дезача «Лебединое озеро» яхача балетацарча испански халхара Іалаьмате хоза йиш. Юха а шийх бIу а болаш дог ураотт Махьмуда. Сцена тIа хьатIавоалача хана хьалхле шийна хьа а нийце, бIубенна команда лу цо Мартийна:

— И-и-и... цаI! — тIаккха ужаш болалу...

Белаж тIа тIатеIIа Іаьржа барзкъа а дувхаш, лохехьа ме йоал цIера бесса—цIе такаш а ухаш, лаккхехьара Іаьржал а увш сигал бесса сийна бос бола юпка а ювхаш я Марта.

Махьмуд кIор санна Іаьржа барзкъаш дувхаш, дошо бомбетка тулаш ва.

Эзараш бIаргаш да царга хьежаш, бIаьш турмалаш я тIахьувкхаш. ХIаьта цар шинне еррига сцена хьалъюз. Цар Іалаьмате дика деш дола халхар доладенна лоадама ха еце а, цар шоашта тIаэзаьй зале баГача наьха еррига уйла. Нах гIазакъ баьха ба... Ший сесаг балерина Зейферт шийца а йолаш зале вагIа Игорь Александрович Монсеев.

— Малав из? Мичара ва из? — яхаш хетт цо сесагага. Сесага шорттига цхьа хIама юхаоал. — Іа фу дийя, вай репетиционни зал хьа а лаьце, «Воинственни таджикски» яха са халхар оттаде цунца. Ерригсоюзни, смотра юкъе хила веза из!

— Кхуврг дий вай?—шек юал Зейферт.

— Цун-м кхуврг да! — а аьле, эггара хьалхара тIоараш тох Монсеевс.

— Іалаьлай, ма дика дир-кх цар халхар! Цаькха а! Альберинга, Махьмуд! Альберинга, Махьмуд!..— яхаш цхьатарра цIогIарч детт зале багIараша. Сащанза юхабехаш ба уж...

СЦЕНА тIехьашка Махьмуда ловцаш доахаш боахк новкъостий. ЦIаьхха сий деча хьисапе ноакъзара боал ужаш. Царна дIатIаболх Монсеевн Николай Яковлевичн. Мартийга моаршал лу цар. Махьмуда кулг тоIIадаь бе а делла, Монсеевс йоах:

— Дика ваьлар

— Баркал хьона... — йоах цу дешах чIоагIа тоам хиннача Махьмуда.

— Се Россе хилар дицдаьдар сона укхо! — яхаш тIоараш вIашкадетт Мартас.

— Кхоана цхьайтта сахьат доаллача хана со волча хьачоутталахь — йоах Махьмудага Николай Яковлевича. — Цхьан дикача гIулакха хьо юкъеоза безам болаш ва Монсеев.

ШИЙ КАБИНЕТЕ истола хьатIахайна вагIа Николай Яковлевич. Цунна духьал кIоаргача креслачу дIатIахайна Махьмуд вагIа.

— Долче, Ерригсоюзни фестивале Нохч-ГIалгIайчен сийле лораеш хила везаргва хьа, хIаьта Дерригдунен ялхлагIча фестивале — Союза сийле лораеш хила вийзача а мег... Репетицешта зал йолаш ма йий хьона. Балетмейстерашта хьо веза а веннав. Массадола гIулакх а лертIа да. МоллагIа йийшаь а, хIама эшаргхуле, эхь ца а хеташ хьаала деза, министерствос гIо дергда.

— Баркал хьона, Николай Яковлевич! ЧIоагIа бехктокхаме а, вIалла дагадоацаш гIадена а гIулакх да-кх ер... ЧIоагIа сатем байна ва-кх со...

— Бокъонца вола артист-м массаза а хул ишта сатем байна,—йоах Николай Яковлевича уйлах венна,— болх дукха беш а. TIаьнйрзе, шек ца воаллаш болх бе Іа!..

ЧАЙКОВСКЕ цIерахча концертни залера репетицеш еш йола зал. Берригa пен кхагаш долаш ба.

Цена хьа а хозаш къоро таташ дувл дойрага...

— Иштта... Из бIаргавайра хьона... веррига а цунгахьа... гIа тIехьашкахьа! Цхьаькха гIа а! Цхьаькха а! — яхаш хоз балетмейстера. Кизга чу бIаргагуш да Махьмуда гIов. TIехкарашка кхаччалца вергаи а волаш, IотIахийца шера хачи а юхьаш ва из. Таджикски халхара репетиций еш боахк. Дойра тата сецар. Зейферта дIатIавода Махьмуд.

— TIехдаьхе ловзараш ма делахь! — хьалхадоах цунна Зейферта. — Драма а доацаш, хореографи я хьона ер. Цу тIа а хьона образ дика а кораяьй...

Хьачуйоал балетмейстер Грикуровa, ахкарца шаьрра юхахьекхаь кера корта а болаш, ханна нийсъенна кхалсаг. Шиннега а юкъара моаршал лу цо.

— Махьмуд, хьо телефона тIа вех, — йоах цо.

Халат тIа а кхелла Махьмуд хьийдда дIавода. Зейферти Грикуровaн цхьаь бус.

— Тахан ма дукха гайнад шо — йоах Грикуровас.

— Ишта мара кхы цунца вIаштIехьа-м далац. Шедар чIоагIа сиха хьаэцаши де аьнна Іа цунна тIадиллаьчох цIаккха кхоачам ца беши ва из! — аьле жоп лу Зейфертас.

— Бакъда... Халхара Паганини ва из! Цун дегI илли доахаш да. ДегI соцадаь ха яккха йиш йолаш ваш из! — аьле Зейферта аьннар бакъду Грикуровас

МАХЬМУД телефонаца къамаьл деш воал:

— Бакъда из-м, концерташ-м эшар. — Гонахьа гIолла дIа-юха а хьеже кхы а шортитагIа лув из. — ХIаа, ахчан гIулакх вIаштIехьа дац са.. Дале а, хIаьта а фуннагI даь а цхьа хIама дергда аз. Сога йиш яц, кхетий хьо, цу гIулкха репетиций юкъагIа йита бокъо яц са! Массаза а Москве хила а, Зейферти Грикуровaн санна болча мастерашкара даг а ма дехке а гIо-новкъостал эца а вIаштIехьа дарг мичад са. А, е. Баркал хьона..:

... — «ДОШО ДАЬЛА» яхача халхарцара эггара халагIдар — хайна вагIачара гIоттилга да. Инди мехка халхархоша цаIн ахи минут йоаккх гIотташ, — йоах Грикуровас.

Хьаь тIара хьоцар дIа а доахаш, саметта дайтар духьа балетни зале гIолла дIа-юха ух Махьмуд.

— Бокъонца наха концерт оттадаьча хана хайна вагIачара хьалгIотташ из цаIн ахи минут паргIатта яккхара, аз хIанз репетицешка шиьн ахи минут яккха еза! — чIоагIа тийшаь а волаш жоп лу цунна Махьмуда.

... «Дошо даьлан» кеп оттаяь хайна вагIа из... Цхьатарра юкъе юкъ йолийташ, тIоараш вIашта а детташ цхьан боарамах дагардеш хоз Грикуровас:

... — Дезткъеи пхийтта, дезткъеи ялхайтта, дезткъеи вурнийтта. — Арахьа са а дайна лампаш сог, зала чу а иштта лампаш сог. Грикуровай сахьата секундаш хьувкха гебагIа удаш ба. TIа-тIа лакх а луш, гIотташ латт Махьмуда дегI, цхьабакъда, цун ворош хIанз а кхоачаш нийсъенна яьннаяц. — ... БIаь барайтта, бIаь ткъеста, бIаь ткъо! — аьле дагардаь йистейоал Грикурова. Когаш тIа бокъонца хьалнийс а венна, гIозваьнна вела а къежаш латт Махьмуд. — КIант ва хьо, кIантI — Хьа лоIам а дегIа маьженаш а болат ше санна чIоагIа да! — аьле цIогIа экхх Грикуровайга.—Тоъаргда! Со кIаьдъеннай!

ТЕАТРА хьалхашка хьалтеха доаллача цIеча кIада тIа лотаделча санна сийрдадаьнна йоазув да: «Моаршал да Ерригсоюзни советски кагийча наьха фестивале баьккарашка!» Театра юхе дукха нах ба.

Баьдъерзаьйча зале сатийна яц. Зала юккъе стол латт. Стола хьатIахайша жюре членаш багIа. Сцена тIара цхьан йоIо кхайкаду:

— Номер ткъаь цаI! — Жюре членаша шоашкарча программаш тIара хьалох ткъаь цхьоалагIа номер: — Нохч-ГIалгIай Республика. Ишхоев. Испански «Булерияс».

Махьмуд сцена тIехьашка ва. Ашарга ла а дувгIаш, сцена тIа воал из. Къаьна барзкъаш а дувхаш бола фестивале баьхка цун новкъостий чIоагIа дегаш гIоз а даьнна из зувш ба.

Жюре Ишхоев тайпан цIера нийсса хьалхагIа цхьан кулго а, тIаккха кхы цхьаькхане а «25» яха балл оттаю. Гой, къаденнача цхьан кулго а оттаю «25», тIаккха тIагIолла къоалам хьекхаь из дIа а доадийя, «50» оттаю, сов чIоагIа къоалам тоIабарах къоалам каг а луш, айдара хьарак оттаду цу къаьнача кулго...

Халхар даь даьлар. Зало тIоараш детт. Жюре багIараша шоашта хеттехетараш дувц..

— Цо-м эхь тIакхоачийтаргдац Ерригсоюзни фестивале! — йоах корта чIорма бала а болабенна, бIарг-саьнаш а доахкаш волча ха-ди дахача цхьан къонахчо.

— Бакъда, башха дика а товш а халхар ду цо! — йоах цунна лоаллаха ягIача кхалсаго. — ДIахьожаргва-кх хьо, гаьнна юстара ядача моттигашкара бараш миштаб!.

— Ше из аьнна яьлча, ший наьхха тIа гIолла бIарг локх цо.

Сцена тIехьашка гIолла дIавода Махьмуд. Конкурсе дакъа лоацаш хиннача наха чIоагIа ловцаш доах цунна. ХIаьта тIаккха сцена тIа яла кийчлуш яр молдавски ансамбль...

МАХЬМУД ший доттагIашца ваьхаш долча готтача цIалга чу чIоагIа сакъердам ба. Пелашка чопаш а беш урагIа ух шампански чхьагIар.

Истола гонахьа багIа Борисе, Чижики, кхы а ханна къона ши саги, Махьмуди.

— Новкъостий! — йоах Махьмуда, гIараш ювша а еш. — Се халхар даь а ваьнна, Чайковске цIерахча зрительни зале Іохайна вагIача хана сона фу дагадехадар хой шоана?

— Крыме дача хулъялара са, аьнна, дагадехадар! — яхаш цIогIа детт юхасоцаве хала волча фусамдас.

— Мичара, сцене латта рояль ма бIаьха а ба, ма дика Іо а вужалургвар цу тIа, аьнна, дагадехар сона!

Кагирхой бел.

— Махьмуд! — яхаш юха а цIогIа детт Бориса, — хIанз Іа тхона укх тIа, — рояла ногIар тIа кулг тох цо, — «толама концерт» дала деза!

— Бакъда, бакъда!—аьле цо аьннар хьаллоац массане а, хIаьта Чижик рояль лакха Іохов.

— ШайтIаш яI-кх, шайтIаш! — йоах Махьмуда беззаме, кIаьд а ваь са гIойле йохае гIерт-кх шо!

Чижик пандар лакха волавелар. TIаккха рояла тIа хьалтIа а йиккхаь «яла йоаллача гIур-гIажа» кеп оттаеш халхар а дийя «зрителий» кулгашта духьала IотIавож Махьмуд...

НаIарах тата ду. НаIарга вена почтальон ва. Бориса цунгара телеграмма хьаэц.

— Шолжа-ГIали тIара я! — аьле кхайка а дийя, еша отт из: «Республикерча халкъо а правительствос а чIоагIа къоабал бувц Іа баькхха толам. Вай Даьхен сийна Дерригдунен фестивале кхы а керда толамаш Іа дахар ловш да тхо!»

— «Вай Даьхен сийна»... — оал чIоагIа дог гIоздаьннача Махьмуда. Цо алхха хIанз мара кхетаданзар шийна тIалатта гIулакх мел чIоагIа бехктокхаме гIулакх да.

(ДIахододар хургда).

Доазол дехьара

КИТАЙСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА. Мехка цхьацца йолча районашка чІоагІа дегІабенаб хьайбай боахам. Шерагара-шерага дебаш доагІа хьайбаш.

СУРТА ТІА: Хайбей-Тибетски автономни округерча (провинци Цинхай) Суцзитань яхача халкъа коммуна членаш даьгІенашка. Чао Вэя сурт. Синьхуа агентство.

ГДР-еи ФРГ-еи хІама лелалуча наха дІадехараш

ГЕРМАНЕН ЧУРЧА ТОРГОВЛЕНА НОВКЪОСТАЛ ДЕЧА КОМИТЕТО ЖЕНЕВСКИ СОВЕЩАНЕ ДАКЪА ЛОАЦАЧА МЕХКИЙ ДЕЛЕГАЦЕШКА ЯХЬИЙТА ПОСЛАНИ

ЖЕНЕВА, 1 июне. **(ТАСС спец. корр.).** Тахан Германен чурча торговлена новкъостал деча Комитета викалаш профессор Фрейнди Э. Вегверти (ГДР), хІаьта иштта г-н Баци (ФГР), г-н Мюллери (Малхбузен Берлин) хилар Женевски совещанерча СССР-а делегаци йолча. Уж тІаийцар СССР-а ГДР-ерча посола М. Г. Первухиней СССР-а делегацен советника О. П. Селяниновси. Комитета викалаша Женевски совещане дакъа лоацача мехкий делегацешка яздаь письмо дІаделар. Цу письмо тІа белгалбоаккх Женевски совещане оттадаьча цоккхача тІулакхашкеи Германе чурча торговлена новкъостал деча Комитето шийна хьалхашка оттадаьча декхараштеи юкъера айхха бола бувзам. Послане тІа я комитето оттаяь, Женевски совещани царга хьажар цо дехаш йола предложенеш.

Германен шинна а даькъа тІарча хІама лелалуча наьха хьашташ теркал а деш, Комитето динза царгдоацаш лерхІ Германеца гоа а ца еш машара договораш йолаяр. Цунах Германи экономически вІашагІтохара кертера гІулакх хургдар, дунен халкъашта юкъе латтача гІулакхий кхохкам лоархІам боллаш меллургбар, тайп-тайпарча системашта юкъера гІулакхаш вІашп дикатІа кхетадергдар. Комитето бакъахьа хургдолаш лерхІ, машара договора юкъе Малхбузен Берлина статусах дола дош а юкъедоладар. Цо иштта пайдане лерхІ, эттача хьалага а хьежа, шинна а оагІонна мегаргйола решени яр а.

Дунен халкъашта юкъера гІулакхаш тоадар духьа, дунен торговлена йинза партІато луш цолча дешах а барт бича бакъахьа хет комитето. Германен шинна а паччахьалкхен чура базархой дог доахаш ба, йоах послане тІа, машара договор оттаяро торговли дегІайоалаяра керда перспективаш хьаелларгхиларах. Торговли дегІайоалаяра оттаяь хІанз йола цухьаленашп доазонашп Германен шинна а паччахьалкхен къаман хьашташта духьал а ца, уж дІадаханза а даргдац.

Юххера а комитет тешаш я, Малхбоаленен Малхбузенеи юкъера торговли гІулакхаш а Германе чура товарообмен а вІашпІехьа яккхаро дунен малкъашта юкъера дешаш сихагІа къоастаьлара а, хІаьта иштта Германен шп цакъа вІашкаозара а лоархІам боллаш новкъостал дергхиларах.

Германен чурча торговлена новкъостал деча комитето хІанзехьа а Женевски совещане дакъа лоацача мехкий дуккача делегацешка ший послани дІаккачийтай. Эдий доацача тайпара, духхьал французски делегацес мара тІа ца ацаш йитаяц комитета целегаци.

Школашка экзаменаш йолаеннай

Іуйранна 9 сахьат даьннад. № 2 йолча школан актови зале директора Мария Петровна Пугачевас хьаел экзаменационни сочиненей темаш чуйола пакет. Дешархоша уйла тІаяхийта ладугІ. МоллагІча дийнахьа санна бац уж тахан. Царел кІезигатІа эргаьннаяц 30 шера берашта хьехаш йола литературан преподаватель Розалия Львовна Дортман а. Экзаменаш-м цун къахьегама мах беш дола гІулакх ма дий.

Сочиненеш е езараш ер тайпа темаш я: Николай Островске язъьнча «Мишта чІоагІлора болат» яхача романах «Комсомол—Коммунистически партен тешамера гІонча я». «Даьйи берашп» яхача И. С. Тургенева романах «XIX бІаь шерарча 60-ча шерашка лаьтта идейни къовсам хьахьокхар», М. А. Шолохова «Аьха бай» яхача романах «Гремячий лог» яхача казакий отарашка кердача социалистически вахара юхьиташ гучаялар».

ДуккагІчар хоржаргьа хьалхара тема. «Мишта чІоагІлора болат» вай кагирхошта дукха дезаш книжка да. Дукха кагирхой хьалькхийнаб цунгара хьокхам эцаш. Сийлахь-бокхха Даьхен тІом хиннача шерашка салтечун тІорме чу, баьх долча лаьтташка ехкача совхозий кхай тІарча библиотекашка — дуккханахьа кхаьчад из книжка.

КІезига теркам тІабодаш яц вож темаш а. Кагирхошта дукха беза И. С. Тургенев а М. А. Шолохов а.

Темаш хьакхайкаьячул тІехьагІа 15 минут яьлча, йоазув деш дешархоша хьекхача перой цІувзар хьахозар. ТІагІертта къахьегаш боахк уж. Ялх сахьат ха я царна.

Н. Островске романах йола «Комсомол — Коммунистически партен тешамера гІонча я» яха тема хержай шийна № 1 йолча школан дешархочо Сосинович Ирас. Ирийна литература дукха деза. Педсовето педагогически института историко-филологически факультете деша гІолга могадаьд цунна. Цу темах экзаменационни сочинени язъю цу школерча дешархочо Газдиев Вячеслава з. ХІаьта цун новкъоста Леонтьев Владимира кхоалагІа йола тема хержай.

Экзаменаш дІалуш ба болхлой-кагирхой, школера дешархой а. Массехк шу да уж производстве болх а беш, дешаш бола. № 1 йолча болхлой-кагирхой школан 143 дешархо сочинени язъеш ва. Царна юкъе ва МВД управленен старшина Чернов Николай, локомотивни депон машиниста помощник Малин Борис, шийни фабрикан болхло Черкасова Лира, крекинг-завода оператора помощник Шишкин Анатолий, производственни задани 360—370 процент кхоачашъеш вола «Красный молот» завода сварщик Дзюменко Александр, кхыбараш а.

Йиллача ханал хьалхагІа алгебрах йола экзамен дІаенна баьлар цу школе вохХьагІча классе дешаш бола «Красный молот» завода болхлой Берсинтови Саенкои. Шоай балха план 170—200 процент кхоачаш а еш, дика деша а кхув цар.

Экзаменаш йистеьлча, дешархой заводашкеи фабрикашкеи балха а, вузашкеи техникумашкеи деша а гІоргба. Ю. ДЕНЕЖКИН.

Женеверча ГДР-а делегацена духьалара провокационни кампани

ЖЕНЕВА, 1 июне. **(ТАСС спец. корр.).** Женевски совещанерча ГДР-а делегацена духьал аьла-дитт дувца кампани лелаю швейцарски печата цхьайолча органаша. Совещане дакъа лоацача Германски Демократически Республикан викалаш совещани лерттІа чаккІоалилга дохаде а цо беча балха юкъе сатем боабеши кхохкам оттабеши цола хІама де а гІерт яха тайп-тайпара дола шоаш дага лувца йоахараш дІадоаржадеш да уж газеташ. «Журналь де Женев» яхача газето цу делегацех Женеве ца хилча бакъахьа вола хьаьпа ва яхаш яздаьд. Газета статьян кевте а яздаьд: «Ца хилча бакъахьа барашп!», аьнна. Цун авторашта дезаш кхыча паччахьалкхений делегацепа санна кхыча мехкашцарча гІулакхий министрий совещане ГДР-а делегацес дакъа лоацаш хилар. Царна новкъа хет ГДР-а кхыча мехкашцарча гІулакхий министра автомашина тІа ягІа республикан байракх бІарга яйча.

Хаттар доагІа сенца кхетае езаш я цу тийшача балха айяь гІар, мала ва из айяьр, сендухьа айяь я из?, аьнна. Цу хаттара дала жоп корадоагІаргда, нагахьа санна из айеннача денга хьежача. Из айяь хиннай, Женеверча прессан ЦІагІа ГДР делегаце яьча пресс-конференце, делегацен члена ГДР оборонан министра заместитель а волча К. Гофман яхача инарала, «ГДР-а милитаризаци еш латт» яхаш ФРГ делегаце даь къамаьлаш шоаш мадарра харц долга дІахойташ къамаьл даьча хана. Боннски пропагандистски кухне шоашкара хьадагалаьца дийцар овлан тІара харцдолга дІахьекхар К. Гофмана пресс-конференце. Цо даьча къамаьлах цхьа дош харцде могаш саг хиннавац хІанзалца ФРГ-ен гІозараштa юкъе. ФРГ делегаце ше дергдар малагІа ца а ца ховш, ГДР делегацен сий доаде а совещанерча цун гІулакхашта новкъарле е а безам болаш, ГДР делегацена духьала моастагІалца из тийшача балха кампани вІашпгІеллай. Малхбузен Германски делегаце цу кампанена юкъейихьай ГДР делегацен хьакъехьа харц хабараш доаржадара а совещане балха хьакъехьа наха харц хоамаш телара а Женеве ягІаш йола ший Іалаьмате йоккха аппарат.

ТІехьарча деношка Женеве ГДР делегацена духьала зрадувлача аьлциташа хьахьокх «Шийлача тІемагахьа» бараша леладу эсала гІулакхаш.

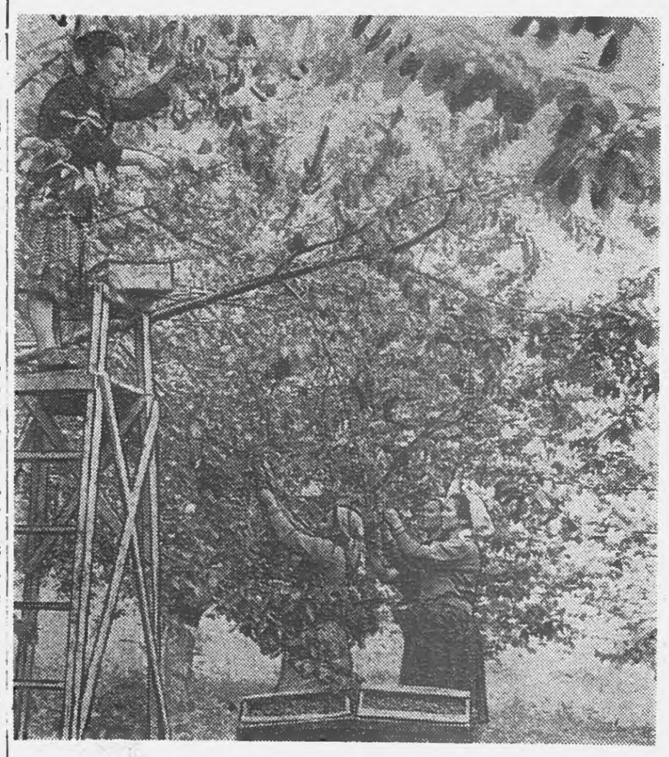

СУРТА ТІА: № 2 йолча школан-интерната сомий беша дика тоабенна гуржий-боалаш чуэцаш боахк беш лелаеча бригадацара болхлой Воробьева Мария (хьалхашкахьа), Цацулина Екатерина (тІехьашкарча шийннех аьрдехьара яр), Забелина Мария (аьттехьа), Моар Екатерина (лоаме тІара яр).

И. Плиева сурт.

Художникийн скульпторийн произведеней выставка

Укх деношка НохчГІалгІай халкъа творчествон ЦІагІа Грозненерча художникийн скульпторийн произведеней выставка хьайийлай. Цига хьахьокх скульпторий Астаповеи Твердохлебовеи художникий Мордовинеи Блюкинеи произведенеш.

Дика да Астаповс бронзах даь писателе С. Арсановеи, гипсах даь ший йийІийн портреташ. Скульптора Твердохлебовс дика хьахьекхад Гудермесерча старши машиниста Лободайн, каменщика - комсомольца Хамидовеи сибаташ.

ЧІоагІа бІарахьажа цог доагІаш да художника Мордовина дехка сурташ: «Нохчийчен наькъаш», «Шолжа тІа», «Ахка», «Лозамашка бІаьсти яьннай», иштта кхыдараш. Иштта дика да цо дехка портреташ а. «Султан — строитель» яха портрет чІоагІа къоабалду выставке хьожарапа. Массане бакъду из строитель хилар а, Султан хилар а. Къаьстта дика да «Школе» яха сурт. Дика хьахьекхад художника ший йийІиг деша йодаш кхиларах наьна гІадъяхар.

Дика да художника Блюкина дехка портреташ, цхьабакъда, из ала йийн яц «Шолжа тІа», «Іам», «Сирень», иштта кхыча Іалам хьахьокхача суртех.

Хаьлкъа творчествон ЦІен кхоачамбоацар да выставке баьхкараштa шоашта хетар язде книжка да хилар.

А. БОКОВ.

Сталинградски музыкальни комеде театр Грозне

Селхан, 2 июне Лермонтова цІерахча эрсий драма театре «БІаьстан вальс» яха спектакль а оттаяь ший гастролеш дІайолайир Сталинградски музыкальни комеде театро.

Зал йинза хиннача наха чІоагІа раьза болаш тІаийцар турпал города викалаш. Спектакль хьокхача хана зрителаша каст-каста дийттача тІоараща хьагойтар спектакле лайзьча артисташта уж раьза хилар.

Сталинградера баьхкача хьаьшашка моаршал хаьттар грозненски партийнин советскин организацей цІерах горкома секретаро Симарунна, республикерча культуран болхлойн культуран министерствани дІерах—министра заместителе Газдиевс, Грозненски нефтяникий цІерах — Красовскес, Лермонтова цІерахча эрсий драман театра коллектива дІерах — Латвийски ССР заслуженни артисто Гладких, НохчГІалгІай драматически театра коллектива дІерах — НохчГІалгІай АССР заслуженни артистка Алиевас.

Иштта хоза чакхъяьлар театра хьалхара спектакль.

Иштa дой наха гІулакх?

Цхьа бутт совгІа хьалха Советски Эскаре гІулакх даьн волча воІагара письмои посылкеи денад, аьнна кхаъ баькхкар МагІалбика районерча Советске яхача юртарча Кортоева Саьлмарзий Мовлега. Цхьабакъда, из кхаъ баькхкар е почтальон а ваьцар, е цу юртарча почтан заведующи вола Хамчиев Махьмад а ваьцар. Шоай гІулакха почте бахача наха дера из хабар. «Хьакимо» иштта мара юрта баха нах теркал ца бар, царна гІулакх дар цо ший декхар ца лерхІар бахьан долаш почте хьакхаьча иттех ди даьча мара шийга письмои посылкеи денадий ханзар Мовлена.

Из юххьанца хиннадац. Юртарча наха дика ховш да почте хьалхьаьча письмош моллагІча саго аьларах гуча ца даьча Хамчиевс дІа ца луш ухкилга.

Цхьаькха а «гІулакх» дир Хамчиевс Кортоева Мовлена. ВоІ армера цІавоагІа аьнна телеграмма ера наьвга. ЧІоагІа гІадъяха, хІанз хІанз из кхачарга хьежаш дикка ха яьккхар Мовле. ТІехьагІа гучадаьлар воІ цІа а ца воагІаш Грозне гІолла тІех а ваьнна Баку водаш хиннилга. Хамчиевс шийга телефонца хьаенна телеграмма хаьрцахьа дІаязъяр бахьан долаш Грозне воІа духьал ца йодаш йисар нана.

Іуйранна 9 сахьат даллалца хьаеллац почта, хІаьта цІа 5 сахьат даьлча къовл. Ханал хьалха дІа хІана къайлай аьлча, Іуйранна 8 сахьат даьлча хьаел аз, оал эаведующе. Цхьабакъда, 8 сахьат даьлча цун ниІ хьайийла сага йінаяц.

Иштта шийна ловчча бесса болх беш хьавоагІаш ва почтанна «тІавилла» Хамчиев Османа Махьмад. Хатта дог доагІа цунга: иштта дой наха гІулакх? — аьнна. Нагахь санна иштта мара кхы гІулакх ца дойя цу «хьакимо» почта йитача юртарча наха чІоагІа дикахетар хургда.

Н. НЕТЕРПИЛИНА.

Радиопередачай программа

4-ча июне: 7.20 — «Фо цІендергда» беседа (эрсий м.); 8.20 — Керда хоамаш (нохчий м.); 8.35 — «Сердало» газета обзор; 8.50 — информацеш; 9.00 — «Вай лоалахой ашараш»; 17.00 — «Культуран университет» передача (эрсий м.); 17.20 — «Колхозе ахкан ди» передача (гІалгІай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — «Хьакхар а ардар а къаьст-къаьстта долаш» передача; 18.20 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.40 — «Телеуправленех» передача (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийн гІалгІайн м.).

5-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.20 — «Ленинан некъ» газета обзор; 8.35 — «ХьажжІашта мишта гІулакх де деза» беседа (гІалгІай м.); 8.50—информацеш хоамаш; 9.00 — ашараш 17.00 — «Ер да къахьегамхошта» передача (эрсий м.); 17.20 — «ССКП ЦК июньски Пленумах беседаш ю» передача (гІалгІай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — «Пионераштен школьникаштен» передача, 18.20 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.40 — «ТІехьа-Мартан районе клубашка болх мишта лелабу» передача (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийн гІалгІайн м.).

6-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.20 — «Ахкан каникулий план» передача (нохчий м.); 8.35 — «Шурий даараш дуккагІа хилийтара» передача (гІалгІай м.); 8.50 — информацеш; 9.00 — концерт; 17.00 — «Цхьан цифрах дола дувцар» (эрсий м.); 17.20— Литературан передача (гІалгІай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.15 — Художественни самодеятельность; 18.40 — «Боарзбосера шейхаш» дувцар (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийн гІалгІайн м.).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Шоаш мадарра бакъдараш

МЕТТА УЛЛ КЪЮНАХА. Шовзткъа шу да цун. Цун тѣъо шу хьалха букъ лозабаьб. Шийна дарба дайта ахча тоъанзар цунца. Лозаваь тѣъаь шера метта уллаш, кхыдола лазараш а кхийттад цох. Тхона из вайнача хана, кхоъ ах шу хьалха денз лор бІарга вайнавацар цунна. Йоккха а зІамига а кхойтта чов я цун деГІа тІа. Шинна жамара чу а ахкарга чу а кхерий хиннад цунна. Иштта лазар хилча, дарба де сенна гІерт цунна? — аьнна хетаргдеци шоана. Цо аргда шута: «дарба де мегаргда». Цун ваха безам ба.

Дукха ха йоацаш Нью-Йорке арадаьннача, журналиста Ричард Картера яздаьча, «Медицинера бизнес» яхача книжка тІа язду, уж тайна хІамаш Американ ВІашагІкхийттача Штаташка кІезига дац. Дарба дайта рукъан кхоачам болаш къахьега нах геттара кІезига ба цига. Цунах мукІарло ду кхыметтел США-н президента Д. Эйзенхауэра а. Январь бетта конгресса ше яхьийтача послане тІа унахцІено лораяра дешай хьакъехьа цо яздора: «Вай американцех дуккха бараш эшача лорий гІулакхах боагІа мах бала низ болаш баьц», яхаш.

ТІом хиннечул тІехьагІа лораша деча дарбах луш бола мах тІа-тІа а хадданза лакхду США. Официально деча хоамех, 1947 шера денз 1957 шерага кхаччалца йолча хана лораша деча дарбах луш бола мах 31,4 процентн молхай мах 25 процентн лакхбеннаб.

Къаьстта беза мах боаккх США-н больницашка дарба дайтарг. «Юнайтед Стейтс ньюс энд Уорлд рипорт» яхача американски журнала яхачох укх тІеххьарча итт шера из мах кхозза-диазза лакхбеннаб. Эзараш бола американцаш бІарччача шерашка цІагІа метта ухк дарба дайта ахча ца хиларах. Цу хьакъехьа цика дувц Р. Картера ший книжкъ тІа язваьча, цамогаш волча шахтера ший письмо тІа:

«Сай пхийтта шу даьлча кІора боаккхача шахташка болх бе волавелар со: 1933 шера 18 мае са новкъост а вувш, шахтан тхов чуккхеташ букъ лозабир са. Шаккхе хог лелагургбоацаш айпбаьлар са. ХІара денна ІаІаьзн озаш ва со... Штата страховой чотах цхьан хана дарба де больнице дІайийца хилар а деннад, дІахо йодача хана сона больнице дергдолча дарбах доагІаш кхы цу органицаьцес дІа а хецаргдац, аьнна. Цу хана денз цІагІа ва со, верзанза а волаш, лорий дарба а эшаш. Цхьабакъда страховой пособена лаьрхІа 16 доллар лу сона кІиранна. Дезал кхаба ма бези са. Из ахча тоъац сона дезал кхаба а дарба дайта а».

Американски дуккха лораш хІама яккхарь тІакхувш ба. Доллараш дуккагІа даха гІертаро дуккха нах айпбоах. Из гІулакх эггара чІоагІагІа гуш да ца ашаш йола операцеш еш хиларца. США-н кертерча хирурга заместитель хиннача, медицинера коррупци тохкаш болх баьча доктора Шейнера хоам бир, аппендицит гІадоаккхаш яьча 54 операцех 25 мара янна яргйоацаш яь операци яцар, яхаш. «ДуккагІа йола е ца езаш ю операцеш кхалнаха ю. Цу гІулакхо цар деГІа унахцІено толхаю. Американски медицински ассоциацен официальни йолча органа «Джорнел» яхача журнало хоам бир, кхалнаьха цІа дІайоаккхаш яьча 6248 операцех. кІезигагІа яле а, кхоалагІа цакъа ца эшаш яь я», яхаш. 20—29 шу ха йолча уж операцеш яьча кхалнахах дуккха бараш вІалла цамогаш а боацаш яь ба. Цхьанца болча наьха шоай доалахьа йолча больницашка кхалнаьха цІа цІаяккхара процент 66-нега кхоачаш лакхденнад.

«Медицинера бизнес» яхача книжка автора къаьгга хьахьокх американски лораш хІама яккхара тІаделкаша халахетар ду унахой. Больнице цкъаза шиъ-кхоъ тайпа молхаш тоъац, цІена баракъа дац, клейки пластырь яц,— яхаш, яздо Г. Грина.

Из больница дІахо ювцаш, Фердемски больницех Г. Грина яздо:

— Се Фердемски больнице яхалехьа, «больница» яхача дешо сона дагадохийтар хромированни болата хІамаш, кІай пенаш, цІена чухьадувхаду барзкъаш, къега, кІай израэцаш. Уж дерригаш а доацаш, мІад бІарга ейра сона цига. Корий кизгаш дохадаь да. Кизгашта меттел пластырь техай, кІурз тІа а билла латт кораш. Уттаяь ширмаш бІеха я. Корий жалюзаш хьаттайе а Іохеца а йиш яц. Цкъа гинекологически отделене шкафа тІара боккха тІоа цІад дІаяьккхар аз. № 4 йолча палате долла хІама, телевизор а тІехьа, дом тІабилла да. Хетаргахьа дукха ха я царна хІама ца хьокха.

Пенаш ІургаШ а даьнна, турбаш бІарга а гуш ца. Маьнгешта кІал штукатуран галаш ухк. ЛагІаш секаш даьха да. Тховнах хьаьха хІама Іочулет. Унахой туалет бІеха, тІаьлений іохкех хьалйиза я...

Ший корреспонденцеш йистейоахаш, Г. Грина белгалдоаккх, Фердемски больница — Нью-Йорка а США-н а больницаш шоаш мазарра хьахьокхаш я», яхаш.

США бахача наха деш долча медицински гІулакхах дола цхьадола бакъдараш иштта да. Уж дашха хІама эшаш дац.

Б. СЕДОВ.

АМЕРИКАН ВІАШАГІКХИЙТТА ШТАТАШ. Бе болх ца хилар— американски болхлошта даиман качбоалла бала ба. Бе болх боацаш а бисаь, цудухьа чубаха тхов-кІийле а даа хІама а доацаш нах бетталу йоккхийча городий улицашка.

СУРТА ТІА: Чикаго яхача города улица тІа цхьан саррахьа.

Венгерски телеграфни агентствон сурт.

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ МУЗЫКАЛЬНИ УЧИЛИЩЕ 1959—60-ча дешара шера деша нах чуэц укх отделенешка:

1. Фортепианни.
2. Оркестрови (скрипка, альт, виолончель, контробас, н. кх. дІ.).
3. Къамий халкъа инструментий.
4. Халкъий инструментий (баян, домбра, кхыяраш).
5. Дирижерско-хоровой.
6. Теоретически. (18 шу даьннараш).
7. Вокальни. (18 шу даьннараш).

ДЕШАРА ХА 4 ШУ Я

ДІанийбу 30 шерага кхаччалца ха йола, ворхІ шера дийшаь е юкъера школа яьккха нах.

Заявленеш дІанийю 1-ча июне денз 30-ча июнага кхаччалца.

Экзаменаш хул 1-ча июле денз 15 июлага кхаччалца.

Училищен адрес: г. Грозный Береговой пер. № 2.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цІерахча кинотеатре

Йоккха зал — «Наьха бераш».
Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.
ЗІамига зал № 1 — «Наьха бераш».
Долалу — 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗІамига зал № 2 — «Наьха бераш».
Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗІамига зал № 3 — «Наьха бераш».
Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15.

«Іин сердали»
Долалу 7.15, 9.15.

Родина яхача кинотеатре

Іан зал — «Наьха бераш».
Долалу 9, 10.45, 12.30, 2.15, 4, 5.45, 7.30, 9.15.
Ахкан зал — «Наьха бераш».
Долалу 7.50, 9.35,

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехкокхама секретара — 2-25-72; корректорске 2-30-91; партийни ваха реи экономикани отделий — 2-25-72.

СФ01766 1918 шерарча 11-ча августа цІерах йола типографи, Нохч-ГІалгІай АССР, г. Грозный, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 3281.